

't Schommeltje

Pedagogisch Beleidsplan

Revisie 1.4 — Definitieve integrale kwaliteitsversie

Onderdeel van het integraal kwaliteitssysteem van Kindcentrum 't Schommeltje

Vastgesteld door directie en pedagogisch beleid

Jaar: 2025–2026

VOORWOORD

Bij Kindcentrum 't Schommeltje geloven wij dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer zij zich veilig, gezien en welkom voelen. Ontwikkeling begint niet bij programma's, methodes of verwachtingen, maar bij vertrouwen. In de rust van herkenbare gezichten. In de nabijheid van vertrouwde volwassenen. In het gevoel dat een kind zichzelf mag zijn.

Binnen onze opvang willen wij kinderen een omgeving bieden waarin zij kunnen groeien op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Een plek waar gespeeld, ontdekt, geprobeerd, gelachen en gerustgesteld mag worden. Waar kinderen ruimte ervaren om zelfstandig te worden, maar tegelijkertijd mogen terugvallen op de veiligheid van nabijheid en duidelijke begeleiding.

Wij zien kinderopvang niet als het organiseren van dagen, maar als het begeleiden van dagelijkse ervaringen die van betekenis zijn voor de ontwikkeling van kinderen. Juist de kleine momenten maken daarin het verschil. Hoe een kind wordt begroet in de ochtend. Hoe spanning wordt opgevangen. Hoe medewerkers luisteren naar verhalen, emoties en stiltes. Hoe rust wordt gebracht in een drukke groep. Hoe kinderen worden geholpen om vertrouwen op te bouwen in zichzelf en in anderen.

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft hoe wij binnen 't Schommeltje invulling geven aan die dagelijkse pedagogische praktijk. Niet als een verzameling losse regels of theoretische uitgangspunten, maar als een levende visie op hoe kinderen zich veilig, verbonden en vrij kunnen ontwikkelen binnen een warme en professionele opvangomgeving.

Binnen het volledige document blijven enkele overtuigingen steeds terugkomen:

- kinderen ontwikkelen zich in relatie met anderen;
- emotionele veiligheid vormt de basis van ontwikkeling;
- ieder kind verdient respectvolle begeleiding;
- en pedagogische kwaliteit ontstaat in het dagelijkse handelen van medewerkers.

Daarbij erkennen wij dat ieder kind uniek is. Kinderen verschillen in karakter, tempo, behoeften, gevoeligheden en manieren van ontdekken. Juist daarom vraagt goede kinderopvang om aandachtige begeleiding, professionele sensitiviteit en medewerkers die bereid zijn om werkelijk naar kinderen te kijken.

Binnen 't Schommeltje willen wij een opvangomgeving creëren waarin:

- kinderen zich veilig en vertrouwd voelen;
- ouders met vertrouwen hun kind kunnen achterlaten;
- medewerkers met aandacht en rust kunnen begeleiden;
- en ontwikkeling op een natuurlijke manier ruimte krijgt binnen het dagelijks leven van de groep.

Dit pedagogisch beleidsplan vormt samen met het kwaliteitshandboek, het veiligheids- en gezondheidsbeleid en de overige kwaliteitsdocumenten één samenhangend geheel binnen de organisatie. Ieder document heeft daarin een eigen functie, maar steeds blijft hetzelfde uitgangspunt centraal staan:

kinderen moeten zich binnen 't Schommeltje gezien, beschermd en waardevol kunnen voelen. Vanuit die overtuiging geven wij iedere dag opnieuw vorm aan opvang die niet alleen professioneel georganiseerd is, maar vooral warm, menselijk en betekenisvol blijft voor ieder kind dat aan onze zorg wordt toevertrouwd.

DEEL I — WIE WIJ ZIJN

HOOFDSTUK 1

ONZE PEDAGOGISCHE IDENTITEIT

Kindcentrum 't Schommeltje wil een plek zijn waar kinderen zich veilig, welkom en vertrouwd voelen vanaf het moment dat zij binnenkomen. Een omgeving waarin kinderen niet hoeven te presteren om gezien te worden, maar waar zij mogen groeien vanuit rust, aandacht en vertrouwen.

Onze pedagogische identiteit begint bij de overtuiging dat ieder kind van nature nieuwsgierig is en zich wil ontwikkelen wanneer het zich emotioneel veilig voelt. Kinderen hebben behoefte aan volwassenen die beschikbaar zijn, luisteren, begrenzen, troosten, stimuleren en werkelijk aanwezig zijn in het contact. Juist binnen die dagelijkse relaties ontstaat ruimte om te spelen, ontdekken, leren en zelfstandig te worden.

Binnen 't Schommeltje kijken wij daarom niet alleen naar wat kinderen kunnen, maar vooral naar wie zij zijn. Achter gedrag, emoties en reacties zien wij kinderen die behoefte hebben aan verbinding, duidelijkheid, veiligheid en erkenning. Dat vraagt van medewerkers dat zij niet uitsluitend begeleiden vanuit regels of routines, maar vanuit aandachtig kijken en sensitief afstemmen op wat een kind nodig heeft.

De sfeer binnen de opvang speelt daarin een belangrijke rol. Wij vinden het belangrijk dat kinderen rust ervaren binnen de groep, dat dagelijkse momenten voorspelbaar verlopen en dat er ruimte is voor spontaniteit, plezier en eigen initiatief. Kinderen moeten zich vrij voelen om te spelen, vragen te stellen, fouten te maken, emoties te uiten en hun eigen persoonlijkheid te ontwikkelen binnen veilige en respectvolle grenzen.

Binnen onze opvang geloven wij dat ontwikkeling niet losstaat van welbevinden. Een kind dat zich veilig voelt, durft te ontdekken. Een kind dat zich gezien voelt, ontwikkelt vertrouwen. Een kind dat positieve relaties ervaart, leert omgaan met zichzelf en met anderen.

Daarom hechten wij veel waarde aan:

- warme en stabiele relaties;
- emotionele veiligheid;
- respectvolle communicatie;
- duidelijke structuur;
- ruimte voor autonomie;
- en een positieve groepscultuur waarin kinderen zichzelf mogen zijn.

Wij zien kinderopvang als een aanvulling op de thuissituatie en vinden samenwerking met ouders daarin vanzelfsprekend. Kinderen voelen zich het veiligst wanneer zij ervaren dat belangrijke volwassenen om hen heen elkaar vertrouwen, begrijpen en samenwerken in hun begeleiding en ontwikkeling.

Binnen 't Schommeltje willen wij geen opvangomgeving creëren die draait om haast, controle of voortdurende prikkels. Wij kiezen bewust voor rust, aandacht en pedagogische nabijheid. Dat betekent niet dat iedere dag perfect of volledig voorspelbaar verloopt. Kinderen ontwikkelen zich juist ook door uitdagingen, emoties, verschillen en sociale ervaringen. Wel willen wij dat kinderen zich daarin gedragen voelen door volwassenen die overzicht houden, veiligheid bieden en met aandacht aanwezig blijven.

Onze pedagogische identiteit is zichtbaar in de kleine dagelijkse momenten:
in hoe kinderen worden begroet,
hoe medewerkers reageren op emoties,
hoe gespeeld wordt binnen de groep,
hoe grenzen worden uitgelegd,
en hoe kinderen stap voor stap vertrouwen ontwikkelen in zichzelf en in de wereld om hen heen.
Vanuit die dagelijkse praktijk bouwen wij aan een opvangomgeving waarin kinderen niet alleen worden verzorgd of begeleid, maar waarin zij werkelijk de ruimte krijgen om kind te mogen zijn.

HOOFDSTUK 2

ONZE VISIE OP KINDEREN EN ONTWIKKELING

Binnen 't Schommeltje zien wij kinderen als unieke individuen met een eigen karakter, temperament, ontwikkeltempo en manier van ervaren. Ieder kind brengt vanaf het begin een eigen nieuwsgierigheid, gevoeligheid en behoefte aan contact mee. Ontwikkeling ontstaat volgens ons niet doordat kinderen voortdurend gestuurd worden, maar doordat zij zich veilig genoeg voelen om zichzelf en hun omgeving te ontdekken.

Wij geloven dat kinderen van nature willen leren. In spel, contact, beweging, verwondering en herhaling doen zij voortdurend nieuwe ervaringen op. Kinderen onderzoeken grenzen, oefenen vaardigheden, zoeken verbinding met anderen en bouwen stap voor stap vertrouwen op in hun eigen mogelijkheden.

Daarom kijken wij binnen onze opvang niet alleen naar zichtbare ontwikkeling, maar vooral naar het totale welbevinden van een kind. Een kind ontwikkelt zich immers niet los van gevoelens, relaties en de omgeving waarin het opgroeit. Emotionele veiligheid vormt voor ons de basis van alle verdere ontwikkeling.

Wanneer kinderen zich veilig voelen:

- durven zij initiatief te nemen;
- ontstaat ruimte voor spel en fantasie;
- kunnen zij omgaan met nieuwe situaties;
- en bouwen zij vertrouwen op in zichzelf en in anderen.

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich niet voortdurend hoeven aanpassen aan vaste verwachtingen of prestatiedoelen. Kinderen mogen zich ontwikkelen in hun eigen tempo en op hun eigen manier. De één zoekt snel contact, terwijl een ander eerst observeert. Sommige kinderen ontdekken vooral via beweging en activiteit, terwijl anderen rustiger en bedachtzamer nieuwe ervaringen opdoen.

Dat vraagt van medewerkers dat zij kinderen niet vergelijken, maar werkelijk kijken naar wat een individueel kind nodig heeft om zich veilig en competent te voelen binnen de groep.

Wij zien ontwikkeling bovendien als iets dat ontstaat in relatie met anderen. Kinderen leren zichzelf kennen in contact met volwassenen en andere kinderen. Zij ontdekken emoties, grenzen, samenwerking, taal en sociale vaardigheden binnen dagelijkse interacties en groepsmomenten.

Daarom hechten wij veel waarde aan:

- sensitieve begeleiding;
- positieve interacties;
- een veilige groepssfeer;
- ruimte voor eigen initiatief;
- en medewerkers die kinderen begeleiden vanuit rust, aandacht en vertrouwen.

Binnen onze opvang willen wij kinderen helpen om:

- vertrouwen te ontwikkelen in zichzelf;
- zelfstandig keuzes te leren maken;
- emoties te herkennen en te uiten;
- sociale relaties op te bouwen;
- en met nieuwsgierigheid naar de wereld om hen heen te blijven kijken.

Wij erkennen daarbij dat ontwikkeling niet altijd rechtlijnig verloopt. Kinderen kennen periodes van groei, onzekerheid, terughoudendheid, experimenteren en verandering. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen volwassenen om zich heen ervaren die stabiliteit bieden en blijven kijken naar het kind achter het gedrag.

Binnen 't Schommeltje geloven wij uiteindelijk dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer zij niet voortdurend hoeven voldoen, maar mogen ervaren:

“Ik ben veilig.
Ik word gezien.
Ik mag ontdekken wie ik ben.”

HOOFDSTUK 3

EMOTIONELE VEILIGHEID ALS FUNDAMENT

Binnen 't Schommeltje vormt emotionele veiligheid de basis van alles wat kinderen dagelijks ervaren, ontdekken en ontwikkelen. Pas wanneer kinderen zich veilig voelen, ontstaat ruimte om te spelen, relaties aan te gaan, emoties te uiten en met vertrouwen de wereld om hen heen te verkennen.

Voor jonge kinderen begint veiligheid niet bij regels of structuren, maar bij mensen. In vertrouwde gezichten. In herkenbare stemmen. In volwassenen die beschikbaar zijn wanneer een kind spanning, verdriet, enthousiasme of behoefte aan nabijheid ervaart. Juist in die dagelijkse interacties bouwen kinderen vertrouwen op in zichzelf en in hun omgeving.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen binnen onze opvang ervaren dat zij:

- welkom zijn;
- serieus genomen worden;
- troost mogen zoeken;
- emoties mogen tonen;
- en zichzelf mogen zijn binnen veilige grenzen.

Emotionele veiligheid ontstaat volgens ons niet door kinderen voortdurend te beschermen tegen iedere spanning of uitdaging. Kinderen groeien juist door nieuwe ervaringen, sociale interacties en het leren omgaan met emoties en verschillen. Wel hebben zij daarbij volwassenen nodig

die rust uitstralen, voorspelbaar reageren en beschikbaar blijven wanneer een kind steun of begeleiding nodig heeft.

Binnen 't Schommeltje werken wij daarom bewust aan:

- vaste en vertrouwde relaties;
- herkenbare dagstructuren;
- rustige overgangsmomenten;
- sensitieve communicatie;
- en een groepssfeer waarin kinderen zich gezien voelen.

Kinderen moeten kunnen vertrouwen op volwassenen die aandacht hebben voor wat zichtbaar én minder zichtbaar aanwezig is. Soms laten kinderen hun behoefte aan veiligheid direct zien in woorden of gedrag. Soms uit spanning zich juist in terugtrekken, boosheid, druk gedrag of stil worden. Dat vraagt van medewerkers dat zij niet alleen reageren op gedrag, maar blijven kijken naar de behoefte die daaronder ligt.

Binnen de dagelijkse praktijk krijgt emotionele veiligheid vaak vorm in kleine momenten: in een medewerker die een kind geruststelt bij afscheid, in samen lachen tijdens een spelmoment, in rustig woorden geven aan emoties, of in het herkennen dat een kind behoefte heeft aan nabijheid zonder dat het dit zelf kan uitleggen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen binnen de groep ervaren dat fouten maken, oefenen en emoties tonen onderdeel mogen zijn van opgroeien. Kinderen hoeven zich niet groter, stoerder of zelfstandiger voor te doen dan zij zich op dat moment voelen. Juist wanneer kinderen ervaren dat zij geaccepteerd worden, ontstaat ruimte om vertrouwen op te bouwen en stap voor stap zelfstandiger te worden.

Ook de sfeer binnen de groep heeft grote invloed op emotionele veiligheid. Daarom werken wij aan een omgeving waarin:

- rust en overzicht aanwezig blijven;
- kinderen weten wat zij kunnen verwachten;
- medewerkers respectvol met elkaar en met kinderen omgaan;
- en positieve interacties actief worden gestimuleerd.

Wij erkennen dat ieder kind veiligheid op een eigen manier ervaart. Sommige kinderen zoeken snel contact, terwijl anderen meer tijd nodig hebben om zich open te stellen. Sommige kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid en voorspelbaarheid, terwijl anderen vooral veiligheid vinden in nabijheid of bevestiging. Binnen onze opvang willen wij ruimte bieden aan die verschillen zonder kinderen te dwingen zich aan te passen aan één vaste manier van functioneren.

Emotionele veiligheid betekent voor ons uiteindelijk dat kinderen diep van binnen mogen voelen:

“Ik hoor erbij.
Ik word gezien.
Ik ben veilig genoeg om mezelf te zijn.”

HOOFDSTUK 4

DE ROL VAN DE PEDAGOGISCH MEDEWERKER

Binnen 't Schommeltje speelt de pedagogisch medewerker een centrale rol in het dagelijks welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Niet de ruimte, het speelgoed of het programma bepaalt uiteindelijk hoe kinderen zich voelen binnen de opvang, maar de kwaliteit van de relaties die zij dagelijks ervaren met de volwassenen om hen heen.

Wij zien pedagogisch medewerkers daarom niet alleen als begeleiders of verzorgers, maar als belangrijke opvoedingspartners die kinderen veiligheid, vertrouwen en richting helpen geven binnen hun dagelijkse ontwikkeling.

Dat vraagt meer dan alleen kennis of het uitvoeren van routines. Goede begeleiding ontstaat volgens ons vooral in de manier waarop medewerkers:

- kijken;
- luisteren;
- reageren;
- begrenzen;
- troosten;
- stimuleren;
- en aanwezig zijn in het contact met kinderen.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat medewerkers kinderen benaderen met rust, respect en oprechte aandacht. Kinderen moeten voelen dat zij serieus genomen worden en dat er ruimte is voor hun emoties, vragen, ideeën en behoeften.

Pedagogische kwaliteit wordt voor ons zichtbaar in dagelijkse interacties:

in hoe een medewerker reageert op spanning,

hoe conflicten worden begeleid,

hoe kinderen worden aangemoedigd om iets nieuws te proberen,

of hoe een medewerker merkt dat een kind behoefte heeft aan nabijheid zonder dat dit direct wordt uitgesproken.

Wij verwachten van medewerkers dat zij sensitief blijven kijken naar wat kinderen nodig hebben om zich veilig en vertrouwd te voelen binnen de groep. Dat betekent dat medewerkers niet alleen handelen vanuit vaste routines, maar voortdurend afstemmen op:

- leeftijd;
- ontwikkeling;
- persoonlijkheid;
- groepsdynamiek;
- en de emotionele behoeften van kinderen.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat kinderen duidelijke grenzen nodig hebben om zich veilig te voelen. Grenzen worden daarbij niet ingezet vanuit macht of controle, maar vanuit begeleiding en bescherming. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers rustig en respectvol blijven in situaties waarin kinderen spanning, boosheid of frustratie ervaren.

Kinderen leren volgens ons niet alleen van wat volwassenen zeggen, maar vooral van hoe volwassenen zich gedragen. Daarom hechten wij veel waarde aan medewerkers die:

- betrouwbaar zijn in hun reacties;
- respectvol communiceren;
- emoties helpen reguleren;
- positief samenwerken;
- en rust uitstralen binnen de groep.

Wij erkennen tegelijkertijd dat pedagogisch werk intensief en verantwoordelijk werk is. Kinderen vragen voortdurende aandacht, afstemming en emotionele beschikbaarheid. Daarom vinden wij het belangrijk dat medewerkers zich ondersteund voelen binnen samenwerking, coaching en professionele ontwikkeling.

Binnen onze opvang willen wij een cultuur creëren waarin medewerkers:

- vragen mogen stellen;
- samen reflecteren;
- elkaar ondersteunen;
- en zich blijven ontwikkelen in hun pedagogisch handelen.

Pedagogische kwaliteit ontstaat immers niet doordat medewerkers perfect zijn, maar doordat zij bewust blijven kijken naar kinderen, naar zichzelf en naar de manier waarop dagelijkse interacties invloed hebben op veiligheid en ontwikkeling.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen volwassenen ontmoeten die niet alleen voor hen zorgen, maar die hen ook helpen voelen:

“Je bent belangrijk.
Je mag groeien.
Ik ben er voor je.”

DEEL II

HET DAGELIJKS LEVEN BINNEN 'T SCHOMMELTJE

HOOFDSTUK 5

WENNEN, HECHTEN EN VERTROUWD RAKEN

Voor veel kinderen is de start binnen de opvang één van de eerste momenten waarop zij langere tijd verblijven in een nieuwe omgeving zonder hun ouders dichtbij. Dat maakt wennen tot een belangrijke en soms kwetsbare overgang. Binnen 't Schommeltje willen wij kinderen en ouders daarom de tijd en rust geven om stap voor stap vertrouwd te raken met de opvang, de groep en de mensen om hen heen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij plotseling moeten functioneren binnen een onbekende omgeving. Vertrouwen ontstaat geleidelijk. Kinderen moeten eerst kunnen ervaren dat de opvang een veilige plek is waar zij worden gezien, gerustgesteld en opgevangen wanneer spanning of onzekerheid ontstaat.

Wennen begint voor ons daarom niet pas op de eerste opvangdag, maar al in het contact voorafgaand aan de plaatsing. In kennismakingen, gesprekken en de eerste indrukken van de groep ontstaat voor ouders én kinderen een eerste gevoel van vertrouwen en herkenning.

Binnen de wenperiode kijken wij zorgvuldig naar wat een individueel kind nodig heeft om zich veilig te kunnen voelen. Sommige kinderen bewegen zich snel vrij door de groep en zoeken direct contact met anderen. Andere kinderen hebben meer tijd nodig om eerst te observeren, nabijheid te zoeken of stap voor stap nieuwe situaties te verkennen.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers tijdens deze eerste periode extra beschikbaar zijn voor:

- geruststelling;
- nabijheid;
- herkenbaarheid;
- en het opbouwen van een vertrouwde relatie met het kind.

Juist kleine momenten maken daarin vaak het verschil:
een medewerker die een kind rustig opvangt bij afscheid,
een vaste stem tijdens een spannend moment,
of een vertrouwd gezicht dat zichtbaar blij is wanneer een kind binnenkomt.

Binnen 't Schommeltje erkennen wij dat afscheid nemen voor kinderen emotioneel kan zijn. Verdriet, spanning of terughoudendheid horen soms bij het proces van wennen en hechting. Wij proberen deze gevoelens niet weg te nemen of te versnellen, maar begeleiden kinderen op een rustige en respectvolle manier zodat zij ervaren dat emoties er mogen zijn.

Ook voor ouders kan de start van opvang spannend zijn. Daarom hechten wij veel waarde aan open communicatie en zorgvuldige overdracht tijdens de eerste periode. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat medewerkers oog hebben voor het welbevinden van hun kind en zorgvuldig omgaan met signalen, behoeften en emoties.

Wanneer kinderen zich geleidelijk veiliger gaan voelen binnen de opvang, ontstaat zichtbaar meer ruimte voor:

- spel;
- nieuwsgierigheid;
- contact met andere kinderen;
- en zelfstandige ontdekking van de omgeving.

Wij zien hechting en vertrouwen niet als iets dat eenmalig ontstaat tijdens de wenperiode, maar als een voortdurende basis binnen de dagelijkse opvangpraktijk. Kinderen blijven behoefte houden aan volwassenen die beschikbaar, betrouwbaar en sensitief aanwezig zijn.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen uiteindelijk ervaren:

“Dit is een plek waar ik welkom ben.

Waar mensen mij kennen.

En waar ik mij veilig genoeg voel om mezelf te laten zien.”

HOOFDSTUK 6

DAGRITME, STRUCTUUR EN VOORSPELBAARHEID

Kinderen voelen zich het veiligst in een omgeving waarin zij weten wat zij kunnen verwachten. Daarom spelen ritme, structuur en herkenbare routines een belangrijke rol binnen het dagelijks leven van 't Schommeltje. Een voorspelbare dagindeling helpt kinderen om overzicht te ervaren, spanning te verminderen en met vertrouwen deel te nemen aan de groep.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat de dag rustig en overzichtelijk verloopt zonder dat kinderen voortdurend worden opgejaagd door overgangen, activiteiten of prikkels. Structuur betekent voor ons niet dat iedere dag volledig vastligt, maar dat kinderen kunnen rekenen op herkenbare momenten en vertrouwde patronen binnen de groep.

Dagelijkse routines geven kinderen houvast. Terugkerende momenten zoals samen eten, vrij spelen, buitenspelen, rustmomenten en overgangssituaties helpen kinderen om grip te krijgen op de dag en op hun eigen plek binnen de groep.

Voor jonge kinderen is die voorspelbaarheid extra belangrijk. Zij begrijpen de wereld nog vooral vanuit herhaling en herkenning. Wanneer dagelijkse situaties vertrouwd aanvoelen, ontstaat ruimte voor ontspanning, spel en ontwikkeling.

Binnen 't Schommeltje proberen wij daarom bewust rust te brengen in:

- overgangsmomenten;
- groepswisselingen;
- verzorgsituaties;
- eetmomenten;
- en momenten waarop veel kinderen tegelijkertijd iets nodig hebben.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers niet alleen kijken naar het programma van de dag, maar vooral naar het tempo en de behoeften van kinderen binnen de groep. Soms vraagt een groep meer beweging en activiteit, terwijl op andere momenten juist behoefte ontstaat aan rust, nabijheid of vertraging.

Kinderen verschillen bovendien in de manier waarop zij omgaan met prikkels, veranderingen en groepsdynamiek. Sommige kinderen bewegen gemakkelijk mee in nieuwe situaties, terwijl anderen meer tijd nodig hebben om zich aan te passen of veiligheid te ervaren tijdens overgangsmomenten. Binnen onze opvang willen wij ruimte houden voor die verschillen zonder dat de basisstructuur verloren gaat.

Voorspelbaarheid ontstaat niet alleen in het dagritme, maar ook in de manier waarop medewerkers reageren. Kinderen bouwen vertrouwen op wanneer volwassenen:

- rustig blijven;
- duidelijk communiceren;
- consequent handelen;
- en beschikbaar blijven tijdens spannende of onrustige momenten.

Binnen de dagelijkse praktijk zorgen ritme en structuur er niet voor dat kinderen minder vrijheid ervaren, maar juist dat zij zich veilig genoeg voelen om zelfstandig te spelen, keuzes te maken en nieuwe ervaringen op te doen.

Wij vinden het belangrijk dat de opvang geen omgeving wordt waarin kinderen voortdurend moeten schakelen, wachten of zich aanpassen aan onrustige groepsdynamiek. Daarom proberen wij een balans te creëren tussen:

- activiteit en ontspanning;
- groepsmomenten en individuele ruimte;
- structuur en spontaniteit;
- begeleiding en zelfstandigheid.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen de dag ervaren als:

- herkenbaar;
- veilig;
- rustig;
- en tegelijkertijd gevuld met ruimte om te ontdekken, spelen en groeien op hun eigen manier.

HOOFDSTUK 7

SPEL ALS MOTOR VAN ONTWIKKELING

Binnen 't Schommeltje zien wij spel als één van de belangrijkste manieren waarop kinderen zichzelf, anderen en de wereld leren kennen. Kinderen spelen niet om zich te ontwikkelen; zij ontwikkelen zich doordat zij spelen. In spel oefenen kinderen voortdurend met denken, bewegen, voelen, communiceren, fantaseren en samenwerken.

Voor jonge kinderen is spel een natuurlijke vorm van leren. Zij ontdekken materialen, onderzoeken grenzen, herhalen ervaringen en geven betekenis aan wat zij meemaken. Wat voor volwassenen soms eenvoudig of alledaags lijkt, kan voor een kind een belangrijk moment van verwondering of ontwikkeling zijn.

Binnen onze opvang willen wij kinderen daarom voldoende ruimte geven om:

- vrij te spelen;
- nieuwsgierig te zijn;
- te ontdekken;
- te experimenteren;
- en hun eigen ideeën vorm te geven.

Wij vinden het belangrijk dat spel niet voortdurend gestuurd of ingevuld wordt door volwassenen. Kinderen hebben ruimte nodig om zelf initiatieven te nemen, fantasie te gebruiken en hun eigen interesses te volgen. Juist in die vrijheid ontstaan creativiteit, zelfstandigheid en zelfvertrouwen.

Tegelijkertijd betekent ruimte geven niet dat medewerkers afwezig zijn. Pedagogisch medewerkers spelen een belangrijke rol in het ondersteunen van spel en ontwikkeling. Soms door actief mee te spelen, soms door woorden te geven aan ervaringen, en soms juist door op afstand beschikbaar te blijven zodat kinderen zelf kunnen ontdekken en oefenen.

Binnen 't Schommeltje kijken medewerkers bewust naar:

- waar kinderen plezier aan beleven;
- hoe kinderen contact maken;
- wat hen nieuwsgierig maakt;
- en waar zij uitdaging of ondersteuning nodig hebben.

Kinderen ontwikkelen zich bovendien op verschillende manieren via spel. Tijdens bewegingsspel oefenen zij motorische vaardigheden en lichaamsbesef. In fantasiespel verwerken zij ervaringen en emoties. In samenspel leren zij rekening houden met anderen, conflicten oplossen en samenwerken. Creatieve activiteiten geven ruimte aan expressie, experimenteren en eigen ideeën.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen tijdens spel niet voortdurend beoordeeld of gecorrigeerd worden. Fouten maken, opnieuw proberen en onverwachte oplossingen bedenken horen bij leren en ontdekken. Kinderen moeten de vrijheid ervaren om initiatief te nemen zonder bang te zijn om iets verkeerd te doen.

Binnen de dagelijkse opvangpraktijk proberen wij daarom een omgeving te creëren waarin:

- materialen uitnodigen tot ontdekken;
- ruimtes overzichtelijk en veilig zijn;
- kinderen keuzevrijheid ervaren;
- en medewerkers aansluiten bij de belevingswereld van kinderen.

Ook buiten spelen neemt hierin een belangrijke plaats in. Buiten ervaren kinderen ruimte, beweging, natuur, snelheid en fysieke uitdagingen op een andere manier dan binnen. Buitenspel geeft kinderen mogelijkheden om hun grenzen te verkennen, zelfvertrouwen op te bouwen en op een vrije manier actief bezig te zijn.

Wij erkennen dat spel soms gepaard gaat met geluid, beweging, experimenteren en kleine risico's. Dat hoort bij ontwikkeling. Binnen veilige kaders willen wij kinderen ruimte geven om ervaringen op te doen en hun eigen mogelijkheden te leren kennen.

Binnen 't Schommeltje geloven wij uiteindelijk dat kinderen via spel niet alleen vaardigheden ontwikkelen, maar ook iets veel fundamenteelers ervaren:

“Ik mag ontdekken.

Ik mag proberen.

De wereld is een veilige plek om nieuwsgierig naar te zijn.”

HOOFDSTUK 8

VRIJ SPEL, BEGELEID SPEL EN ONTWIKKELINGSRUIMTE

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen ruimte ervaren om zelf keuzes te maken, initiatieven te nemen en hun eigen interesses te volgen. Vrij spel speelt daarin een belangrijke rol. Wanneer kinderen zelf bepalen waarmee zij spelen, hoe zij spelen en met wie zij contact maken, ontstaat ruimte voor eigenheid, creativiteit en zelfstandige ontwikkeling.

Vrij spel betekent voor ons niet dat kinderen volledig aan zichzelf worden overgelaten. Juist binnen vrije speelmomenten blijven medewerkers aandachtig aanwezig. Zij observeren, sluiten aan waar nodig en creëren voorwaarden waarin kinderen veilig en ontspannen kunnen spelen en ontdekken.

Sommige kinderen zoeken gemakkelijk hun eigen weg binnen speelmomenten. Andere kinderen hebben meer ondersteuning nodig om aansluiting te vinden, keuzes te maken of vertrouwen te krijgen in hun eigen mogelijkheden. Medewerkers stemmen hun begeleiding daarom voortdurend af op wat een individueel kind nodig heeft binnen de groep.

Binnen de dagelijkse praktijk ontstaat een voortdurend evenwicht tussen:

- vrijheid en begeleiding;
- ontdekken en begrenzen;
- zelfstandigheid en nabijheid.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet voortdurend gestuurd worden richting vooraf bepaalde resultaten of activiteiten. Tegelijkertijd kunnen begeleide spelmomenten kinderen juist helpen om:

- nieuwe ervaringen op te doen;
- vaardigheden te oefenen;
- samen te werken;
- of vertrouwen te ontwikkelen in situaties die nog spannend of onbekend voelen.

Binnen begeleid spel sluiten medewerkers zoveel mogelijk aan bij:

- de nieuwsgierigheid van kinderen;
- hun ontwikkelingsniveau;
- hun belevingswereld;
- en hun tempo van leren en ontdekken.

Dat kan zichtbaar worden in:

een medewerker die meespeelt in fantasiespel,
samen woorden geeft aan emoties,
een activiteit aanbiedt die uitnodigt tot experimenteren,
of een kind helpt om contact te maken met andere kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen tijdens spel ervaren dat hun ideeën en initiatieven ertoe doen. Daarom proberen medewerkers ruimte te laten voor:

- eigen oplossingen;
- fantasie;
- spontane interacties;
- en onverwachte wendingen in spel.

Kinderen ontwikkelen zich niet allemaal op dezelfde manier of in hetzelfde tempo. Sommige kinderen zoeken uitdaging en beweging, terwijl anderen juist veiligheid vinden in herhaling of rustige activiteiten. Binnen onze opvang willen wij voldoende variatie bieden zodat kinderen zich op hun eigen manier kunnen ontwikkelen.

Ontwikkelingsruimte betekent voor ons ook dat kinderen mogen oefenen zonder voortdurende correctie of prestatiedruk. Kinderen leren door te proberen, fouten te maken en opnieuw te ontdekken. Juist wanneer kinderen voelen dat zij daarin gesteund worden, ontstaat zelfvertrouwen en plezier in leren.

Binnen 't Schommeltje streven wij naar een opvangomgeving waarin:

- spel serieus genomen wordt;
- kinderen invloed ervaren op hun dag;
- medewerkers sensitief begeleiden;
- en ontwikkeling op een natuurlijke manier verweven raakt met het dagelijks leven van de groep.

Wij geloven dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer zij niet voortdurend gestuurd worden, maar mogen ervaren:

“Ik mag zelf ontdekken wat mij interesseert.
Ik mag proberen op mijn eigen manier.
En er is iemand dichtbij wanneer ik hulp nodig heb.”

HOOFDSTUK 9

ZELFSTANDIGHEID EN AUTONOMIEONTWIKKELING

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen stap voor stap leren vertrouwen op hun eigen mogelijkheden. Zelfstandigheid ontstaat niet doordat kinderen alles alleen moeten kunnen, maar doordat zij ervaren dat zij mogen oefenen, proberen en groeien binnen een veilige omgeving waarin volwassenen beschikbaar blijven wanneer dat nodig is.

Kinderen ontwikkelen autonomie in talloze kleine dagelijkse momenten. In het zelf willen aantrekken van schoenen. In het kiezen van spelmateriaal. In het aangeven van grenzen. In het oplossen van een meningsverschil met een ander kind. In het durven zeggen dat iets spannend, moeilijk of juist leuk voelt.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om hierin eigen initiatief te nemen. Tegelijkertijd erkennen wij dat zelfstandigheid voor ieder kind iets anders betekent. Sommige kinderen zoeken snel uitdaging en willen veel zelf doen, terwijl anderen eerst veiligheid of bevestiging nodig hebben voordat zij nieuwe stappen durven zetten.

Binnen de dagelijkse opvangpraktijk proberen medewerkers voortdurend aan te voelen:

- wanneer een kind hulp nodig heeft;
- wanneer het juist geholpen is met aanmoediging;
- en wanneer het waardevol is om even af te wachten zodat een kind zelf een oplossing kan ontdekken.

Dat vraagt om geduld en vertrouwen. Soms duurt iets langer wanneer kinderen zelf willen proberen. Een jas aantrekken kost meer tijd wanneer kleine handen nog zoekend bewegen. Een conflict tussen kinderen vraagt soms eerst ruimte om zelf woorden te vinden voordat een volwassene ingrijpt. Juist in die momenten groeien kinderen in zelfvertrouwen, probleemoplossend vermogen en zelfstandigheid.

Binnen 't Schommeltje willen wij voorkomen dat kinderen voortdurend afhankelijk worden van sturing door volwassenen. Daarom krijgen kinderen ruimte om:

- keuzes te maken;
- initiatief te nemen;
- mee te denken;
- en invloed te ervaren binnen dagelijkse situaties die passen bij hun leeftijd en ontwikkeling.

Tegelijkertijd blijven duidelijke grenzen belangrijk. Zelfstandigheid betekent niet dat kinderen alles zelf hoeven te bepalen of overzien. Jonge kinderen hebben volwassenen nodig die veiligheid bieden, overzicht houden en helpen wanneer emoties, impulsen of groepssituaties nog moeilijk te reguleren zijn.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers kinderen begeleiden zonder hen over te nemen. Dat betekent:

- helpen zonder direct alles op te lossen;
- ondersteunen zonder controle over te nemen;
- en kinderen serieus nemen in wat zij zelf al kunnen of proberen.

Soms betekent dit ook dat kinderen frustratie ervaren wanneer iets nog niet lukt. Binnen onze opvang mogen die gevoelens er zijn. Kinderen leren niet alleen door succeservaringen, maar ook door oefenen, opnieuw proberen en ontdekken dat fouten maken onderdeel is van groeien. Binnen de groep leren kinderen bovendien van elkaar. Jongere kinderen kijken naar oudere kinderen, terwijl oudere kinderen ervaren dat zij anderen kunnen helpen of begeleiden. Daardoor ontstaat een natuurlijke sociale leeromgeving waarin zelfstandigheid zich ontwikkelt binnen relatie en samenwerking.

Wij geloven dat kinderen uiteindelijk het meeste vertrouwen ontwikkelen wanneer zij mogen ervaren:

“Ik mag het zelf proberen.
Ik hoef het nog niet perfect te kunnen.
En er is iemand dichtbij die in mij gelooft.”

HOOFDSTUK 10

GRENZEN, GEDRAG EN RESPECTVOLLE BEGELEIDING

Binnen 't Schommeltje zien wij gedrag als een vorm van communicatie. Achter boosheid, enthousiasme, terugtrekken, druk gedrag of verdriet zit vaak een behoefte, emotie of spanning die kinderen nog niet altijd onder woorden kunnen brengen. Daarom kijken wij niet alleen naar wat een kind doet, maar proberen wij vooral te begrijpen wat een kind nodig heeft binnen een situatie.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen binnen duidelijke en voorspelbare grenzen. Grenzen helpen kinderen om grip te krijgen op zichzelf, op sociale situaties en op de wereld om hen heen. Zij geven structuur, bescherming en duidelijkheid binnen de groep. Tegelijkertijd geloven wij dat grenzen respectvol en pedagogisch begeleid moeten worden. Kinderen leren het meest van volwassenen die rustig blijven, uitleg geven en beschikbaar blijven wanneer emoties oplopen of gedrag moeilijk wordt.

Binnen de dagelijkse opvangpraktijk ontstaan voortdurend situaties waarin kinderen moeten oefenen met:

- wachten;
- delen;
- omgaan met teleurstelling;
- rekening houden met anderen;
- boosheid reguleren;
- of hun eigen grenzen aangeven.

Dat verloopt niet altijd soepel. Soms botsen kinderen in spel. Soms loopt frustratie hoog op wanneer iets niet lukt of wanneer een kind zich onbegrepen voelt. Andere kinderen trekken zich juist terug wanneer groepsdynamiek spannend wordt. Wij zien dergelijke momenten niet direct als probleemgedrag, maar als ontwikkelmomenten waarin kinderen begeleiding nodig hebben.

Binnen 't Schommeltje proberen medewerkers kinderen te helpen door:

- emoties te benoemen;
- rust te brengen;
- grenzen duidelijk uit te leggen;
- en samen te zoeken naar manieren waarop situaties veilig opgelost kunnen worden.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat emoties er mogen zijn, ook wanneer gedrag begrensd moet worden. Een kind mag boos zijn, verdriet voelen of spanning ervaren zonder dat het zich afgewezen hoeft te voelen als persoon.

Daarom proberen medewerkers gedrag te corrigeren zonder het kind zelf af te wijzen. Een kind moet kunnen voelen:

“Wat ik deed was niet oké,
maar ik blijf welkom binnen de groep.”

Binnen onze opvang vermijden wij een sfeer van straffen, beschamen of voortdurend corrigeren. Kinderen ontwikkelen zich het best wanneer zij begeleiding ervaren vanuit relatie, veiligheid en vertrouwen. Dat betekent niet dat alles mag, maar wel dat grenzen op een respectvolle en begrijpelijke manier worden aangeboden.

Wij erkennen dat kinderen verschillen in temperament, gevoeligheid en emotieregulatie. Sommige kinderen reageren impulsief en uitbundig, terwijl anderen spanning juist stil of teruggetrokken laten zien. Dat vraagt van medewerkers dat zij blijven afstemmen op het individuele kind en niet uitsluitend reageren vanuit vaste verwachtingen of standaardoplossingen.

Ook de groep speelt een belangrijke rol in gedragsontwikkeling. Kinderen leren dagelijks van interacties met andere kinderen:

- hoe zij rekening houden met elkaar;
- hoe zij conflicten oplossen;
- hoe zij hun plek vinden binnen de groep;
- en hoe zij omgaan met verschillen tussen mensen.

Binnen 't Schommeltje willen wij kinderen begeleiden in een omgeving waarin:

- duidelijkheid aanwezig is;
- grenzen voorspelbaar blijven;
- emoties serieus genomen worden;
- en respectvolle omgangsvormen zichtbaar zijn in het gedrag van volwassenen én kinderen.

Wij geloven dat kinderen het meest groeien wanneer zij mogen ervaren:

“Ik hoef niet perfect te zijn om erbij te horen.
Ik mag leren hoe ik met mezelf en anderen omga.
En volwassenen helpen mij daarbij zonder mij kwijt te raken.”

HOOFDSTUK 11

SOCIALE ONTWIKKELING EN GROEPSGEVOEL

Binnen 't Schommeltje groeien kinderen op in een omgeving waarin zij dagelijks andere kinderen ontmoeten, samen spelen, rekening leren houden met elkaar en hun eigen plek binnen de groep ontdekken. Sociale ontwikkeling ontstaat niet tijdens losse oefenmomenten, maar juist in de gewone dagelijkse situaties waarin kinderen elkaar tegenkomen.

Binnen de groep leren kinderen:

- contact maken;
- samen spelen;
- grenzen herkennen;
- omgaan met verschillen;
- conflicten oplossen;
- en ervaren hoe het voelt om ergens bij te horen.

Dat proces verloopt niet altijd vanzelfsprekend. Sommige kinderen zoeken gemakkelijk contact en bewegen zich vrij binnen de groep. Andere kinderen kijken eerst langere tijd toe voordat zij aansluiting durven zoeken. Er zijn kinderen die graag leiding nemen in spel, terwijl anderen behoefte hebben aan rust of kleinere contactmomenten.

Wij vinden het belangrijk dat er binnen de opvang ruimte is voor die verschillen. Kinderen hoeven niet allemaal op dezelfde manier sociaal te zijn om zich veilig en gewaardeerd te voelen binnen de groep.

Binnen de dagelijkse praktijk begeleiden medewerkers voortdurend sociale interacties tussen kinderen. Soms heel zichtbaar, bijvoorbeeld wanneer een conflict ontstaat of een kind hulp nodig heeft om mee te kunnen spelen. Maar vaak ook subtieler:

door een kind te helpen woorden te geven aan gevoelens,
door samen te kijken naar wat een ander nodig heeft,
of door op te merken dat een kind stiller is dan anders.

Wij geloven dat kinderen sociale vaardigheden vooral ontwikkelen in relaties die veilig voelen. Wanneer kinderen ervaren dat zij erbij horen en geaccepteerd worden, durven zij ook beter contact te maken, grenzen aan te geven en rekening te houden met anderen.

Binnen onze opvang proberen wij daarom een groepssfeer te creëren waarin:

- kinderen zich welkom voelen;
- verschillen geaccepteerd worden;
- samenwerking wordt gestimuleerd;
- en respectvolle omgang zichtbaar is in het gedrag van volwassenen én kinderen.

Dat betekent niet dat de groep altijd rustig of harmonieus is. Waar kinderen samenleven ontstaan ook botsingen, misverstanden en emoties. Een kind kan boos reageren wanneer speelgoed wordt afgepakt. Een ander kind kan moeite hebben om op zijn beurt te wachten of wil graag bepalen hoe een spel verloopt. Zulke momenten horen bij sociale ontwikkeling.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen juist in die situaties ervaren dat conflicten opgelost kunnen worden zonder afwijzing of schaamte. Medewerkers helpen kinderen om:

- naar elkaar te luisteren;
- gevoelens te herkennen;
- grenzen te begrijpen;
- en samen oplossingen te zoeken die voor iedereen veilig en respectvol zijn.

Binnen de groep ontstaan daarnaast veel kleine momenten van verbondenheid:

samen lachen om een spel,
elkaar helpen tijdens een activiteit,
of enthousiast vertellen over iets dat kinderen samen hebben meegemaakt.

Juist die dagelijkse ervaringen helpen kinderen om vertrouwen op te bouwen in relaties met anderen en in hun eigen plek binnen een groep.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen uiteindelijk mogen voelen:

“Ik hoor erbij.
Ik mag mezelf zijn tussen anderen.
En samen zijn voelt veilig.”

HOOFDSTUK 12

COMMUNICATIE, TAAL EN INTERACTIE

Taal en communicatie spelen een belangrijke rol in de manier waarop kinderen zichzelf leren begrijpen en contact maken met anderen. Binnen 't Schommeltje zien wij communicatie daarom niet alleen als praten of uitleg geven, maar als de basis van verbinding, veiligheid en ontwikkeling binnen de dagelijkse opvangpraktijk.

Kinderen communiceren vanaf jonge leeftijd op allerlei manieren. Niet alleen met woorden, maar ook met:

- lichaamstaal;
- gezichtsuitdrukkingen;
- geluiden;
- spel;
- emoties;
- en gedrag.

Dat vraagt van medewerkers dat zij aandachtig kijken en luisteren naar wat kinderen proberen duidelijk te maken, ook wanneer kinderen daar nog niet de woorden voor hebben.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat kinderen ervaren dat er echt naar hen geluisterd wordt. Wanneer kinderen merken dat hun gevoelens, ideeën en verhalen serieus genomen worden, groeit hun vertrouwen om zich uit te spreken en contact te maken met anderen.

Communicatie ontstaat vaak in kleine dagelijkse momenten:

tijdens een gesprek aan tafel,
bij het aantrekken van een jas,
in fantasiespel,
of wanneer een kind enthousiast iets wil laten zien dat het heeft ontdekt.

Juist in die gewone situaties ontwikkelen kinderen:

- taalvaardigheid;
- zelfvertrouwen;
- sociale vaardigheden;
- en het vermogen om gevoelens en gedachten te delen.

Binnen 't Schommeltje proberen medewerkers taal voortdurend op een natuurlijke manier te verweven in de dag. Door te benoemen wat kinderen meemaken, vragen te stellen, samen te praten over emoties en woorden te geven aan ervaringen helpen medewerkers kinderen om grip te krijgen op zichzelf en hun omgeving.

Wij vinden het belangrijk dat gesprekken met kinderen niet alleen functioneel zijn. Kinderen moeten niet uitsluitend aangesproken worden om instructies te krijgen of gedrag te corrigeren.

Er moet ook ruimte zijn voor:

- fantasie;
- grapjes;
- verwondering;
- vragen;
- en spontane verhalen die voor kinderen belangrijk voelen.

Binnen de groep leren kinderen daarnaast veel van communicatie met andere kinderen. Zij oefenen met luisteren, reageren, onderhandelen, vertellen en samen betekenis geven aan situaties. Soms verloopt dat soepel, soms ontstaan misverstanden of frustraties omdat kinderen nog zoeken naar woorden of manieren om zich duidelijk te maken.

Wij zien zulke momenten als belangrijke oefensituaties waarin kinderen stap voor stap leren hoe communicatie werkt binnen relaties.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat medewerkers rustig en respectvol communiceren, ook tijdens drukke of emotionele momenten. Kinderen voelen sterk aan hoe volwassenen spreken, reageren en omgaan met spanning. Een rustige toon, duidelijke uitleg en oprechte aandacht helpen kinderen om zich veilig en serieus genomen te voelen.

Wij erkennen dat kinderen verschillen in taalontwikkeling, communicatiestijl en behoefte aan contact. Sommige kinderen vertellen gemakkelijk en veel, terwijl anderen zich meer via spel, gedrag of observatie uiten. Binnen 't Schommeltje willen wij ruimte bieden aan die verschillen zonder kinderen onder druk te zetten om op één bepaalde manier te communiceren.

Wij geloven dat kinderen zich het best ontwikkelen in een omgeving waarin zij mogen ervaren:

“Mijn woorden doen ertoe.
Er wordt naar mij geluisterd.
Ik mag mezelf laten horen.”

DEEL III

KINDEREN ZIEN, VOLGEN EN BEGELEIDEN

HOOFDSTUK 13

OBSERVEREN EN KIJKEN NAAR KINDEREN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen werkelijk gezien worden in wie zij zijn. Goed kijken naar kinderen betekent voor ons meer dan observeren of ontwikkeling registreren. Het betekent aandacht hebben voor:

- gedrag;
- emoties;
- interesses;
- reacties;
- spel;
- contact met anderen;
- en de manier waarop een kind zich voelt binnen de groep.

Kinderen laten vaak in kleine signalen zien hoe het met hen gaat. Een kind dat ineens stiller wordt. Een peuter die plotseling moeite heeft met afscheid nemen. Een kind dat steeds hetzelfde spel herhaalt of juist onrustig rondloopt zonder tot spel te komen. Zulke momenten vertellen vaak iets over wat een kind bezighoudt of nodig heeft.

Binnen onze opvang proberen medewerkers daarom niet alleen te kijken naar wat zichtbaar gebeurt, maar ook naar wat daaronder kan liggen. Dat vraagt rust, aandacht en het vermogen om niet direct te oordelen of in te vullen.

Observeren gebeurt binnen 't Schommeltje vooral in de dagelijkse praktijk:

tijdens spel,
aan tafel,
buiten,
bij conflicten,
in rustige één-op-één momenten,
of juist in drukke groepssituaties.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich tijdens observatie niet bekeken of beoordeeld voelen. Kinderen moeten vrij kunnen spelen, ontdekken en zichzelf kunnen zijn zonder voortdurend het gevoel te krijgen dat hun gedrag wordt gecontroleerd of gemeten.

Medewerkers gebruiken observaties om beter te begrijpen:

- waar een kind plezier uit haalt;
- wat spanning geeft;
- hoe sociale contacten verlopen;
- waar ontwikkeling zichtbaar wordt;
- en welke begeleiding passend is binnen de behoeften van het kind.

Daarbij erkennen wij dat ontwikkeling niet altijd zichtbaar verloopt in rechte lijnen. Kinderen kennen periodes van groei, stilstand, onzekerheid en verandering. Soms zet een kind grote stappen in korte tijd, terwijl ontwikkeling op andere momenten juist minder zichtbaar lijkt. Dat hoort bij opgroeien.

Binnen 't Schommeltje proberen wij daarom zorgvuldig te kijken zonder kinderen voortdurend te vergelijken met elkaar. Ieder kind ontwikkelt zich op een eigen manier en in een eigen tempo.

Wij vinden het belangrijk dat observaties bijdragen aan:

- betere afstemming;
- meer begrip voor kinderen;
- sensitieve begeleiding;
- en het versterken van welbevinden en ontwikkeling binnen de groep.

Wanneer medewerkers zich zorgen maken over het welzijn of de ontwikkeling van een kind, worden deze signalen zorgvuldig besproken binnen de bestaande samenwerkingsstructuren en waar nodig afgestemd met ouders. Daarbij blijft het uitgangspunt steeds dat kinderen zich veilig, gerespecteerd en serieus genomen moeten blijven voelen.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer volwassenen niet alleen kijken naar wat een kind doet, maar vooral blijven zien:

“Wie ben jij?

Wat probeer jij mij te vertellen?

En wat heb jij nodig om je veilig te voelen?”

HOOFDSTUK 14

WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID

Binnen 't Schommeltje zien wij welbevinden als een belangrijke basisvoorwaarde voor ontwikkeling. Kinderen ontwikkelen zich niet optimaal wanneer zij zich gespannen, onveilig of onvoldoende gezien voelen. Pas wanneer kinderen zich prettig en ontspannen voelen binnen de opvang, ontstaat ruimte voor nieuwsgierigheid, spel, contact en groei.

Welbevinden laat zich vaak zien in kleine dagelijkse signalen. In een kind dat vrij durft te spelen. In enthousiasme tijdens een activiteit. In ontspannen contact met anderen. Maar ook in rust, vertrouwen en het gevoel dat een kind zichzelf mag zijn binnen de groep.

Tegelijkertijd weten wij dat welbevinden niet betekent dat kinderen altijd vrolijk of zorgeloos zijn. Kinderen kunnen verdrietig, boos, moe of onzeker zijn en zich toch veilig voelen binnen de opvang. Juist wanneer kinderen emoties durven tonen, laat dat vaak zien dat zij vertrouwen ervaren in de volwassenen en de omgeving om hen heen.

Binnen onze opvang proberen medewerkers voortdurend oog te houden voor:

- hoe kinderen zich voelen;
- waar zij energie van krijgen;
- wanneer spanning zichtbaar wordt;
- en hoe betrokken zij zijn bij spel, contact en activiteiten.

Betrokkenheid ontstaat wanneer kinderen opgaan in wat zij doen. Een peuter die geconcentreerd torens bouwt. Kinderen die samen fantaseren in een rollenspel. Een kind dat vol aandacht onderzoekt hoe iets werkt. Zulke momenten laten zien dat kinderen zich verbonden voelen met hun omgeving en actief bezig zijn met ontdekken en leren.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet voortdurend gestuurd of onderbroken worden wanneer zij diep in spel of beleving zitten. Soms is juist rust nodig zodat kinderen hun eigen ideeën kunnen volgen en ervaringen echt kunnen verwerken.

Binnen de dagelijkse praktijk blijven medewerkers daarom zoeken naar een balans tussen:

- begeleiden en ruimte geven;
- activiteit en rust;
- groepsmomenten en individuele behoeften.

Niet ieder kind laat welbevinden of betrokkenheid op dezelfde manier zien. Sommige kinderen zoeken actief contact en bewegen zichtbaar door de groep, terwijl andere kinderen zich veiliger voelen in rustiger spel of kleinere interacties. Dat vraagt van medewerkers dat zij blijven afstemmen op individuele verschillen en niet uitsluitend kijken naar opvallend gedrag.

Wanneer kinderen zich langdurig terugtrekken, gespannen blijven of moeilijk tot spel en contact komen, proberen medewerkers zorgvuldig te onderzoeken wat een kind nodig heeft om zich veiliger en meer ontspannen te kunnen voelen binnen de groep.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij niet voortdurend hoeven presteren, meedoen of voldoen aan verwachtingen om erbij te horen. Welbevinden ontstaat juist wanneer kinderen mogen voelen:

- dat zij welkom zijn;
- dat zij serieus genomen worden;
- en dat er ruimte is voor hun eigen tempo en persoonlijkheid.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat echte ontwikkeling zichtbaar wordt wanneer kinderen mogen ervaren:

“Ik voel mij veilig hier.

Ik mag opgaan in wat ik ontdek.

En ik hoef mij niet anders voor te doen dan ik ben.”

HOOFDSTUK 15

ONTWIKKELINGSGERICHT WERKEN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich kunnen ontwikkelen op een manier die aansluit bij wie zij zijn, wat hen bezighoudt en waar zij op dat moment aan toe zijn. Ontwikkelingsgericht werken betekent voor ons niet dat kinderen voortdurend gestuurd worden richting vooraf vastgestelde doelen, maar dat medewerkers bewust aansluiten bij de natuurlijke nieuwsgierigheid en ontwikkeling van kinderen.

Kinderen leren voortdurend. Niet alleen tijdens activiteiten die bewust worden aangeboden, maar juist ook tijdens dagelijkse momenten:

in spel,
in contact met anderen,
bij verzorgsituaties,
tijdens conflicten,
of wanneer iets onverwachts hun aandacht trekt.

Binnen onze opvang proberen medewerkers daarom goed te kijken naar:

- waar kinderen plezier aan beleven;
- wat hen nieuwsgierig maakt;
- welke uitdagingen zij opzoeken;
- en wanneer een kind juist behoefte heeft aan rust, herhaling of extra ondersteuning.

Soms ontstaat ontwikkeling zichtbaar en uitbundig. Een kind dat ineens nieuwe woorden gebruikt. Een peuter die vol trots zelf een jas aantrekt. Kinderen die samen ingewikkelde fantasiespellen bedenken. Maar ontwikkeling kan ook stiller verlopen:

in meer zelfvertrouwen,
meer durven deelnemen aan de groep,
of het langzaam leren omgaan met spanning en emoties.
Wij vinden het belangrijk dat medewerkers oog houden voor die verschillende vormen van groei en ontwikkeling.

Binnen 't Schommeltje werken wij met een omgeving die uitnodigt tot ontdekken, bewegen, fantaseren en contact maken. Materialen en activiteiten worden aangeboden op een manier die kinderen uitdaagt zonder hen te overspoelen of voortdurend te sturen.

Daarbij proberen medewerkers aan te sluiten bij:

- leeftijd;
- ontwikkelingsfase;
- interesses;
- groepsdynamiek;
- en individuele behoeften van kinderen.

Wij geloven dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer zij actief betrokken zijn bij wat zij doen. Daarom krijgen kinderen ruimte om:

- zelf keuzes te maken;
- mee te denken;
- vragen te stellen;
- oplossingen te zoeken;
- en eigen ideeën vorm te geven.

Soms betekent ontwikkelingsgericht werken ook dat medewerkers bewust vertragen. Niet ieder moment hoeft gevuld te worden met activiteiten of nieuwe prikkels. Kinderen hebben tijd nodig om ervaringen te verwerken, spel uit te bouwen en zelf tot ideeën te komen.

Binnen onze opvang proberen wij te voorkomen dat ontwikkeling uitsluitend wordt benaderd vanuit presteren of vergelijken. Kinderen hoeven zich niet voortdurend te bewijzen of sneller te ontwikkelen dan zij aankunnen. Wij vinden het belangrijker dat kinderen plezier ervaren in ontdekken en vertrouwen ontwikkelen in hun eigen mogelijkheden.

Dat betekent ook dat medewerkers aandacht houden voor kinderen die:

- meer terughoudend zijn;
- extra bevestiging nodig hebben;
- moeite hebben om aansluiting te vinden;
- of juist veel uitdaging en beweging zoeken.

Ontwikkelingsgericht werken vraagt daarom voortdurende afstemming en sensitiviteit binnen de dagelijkse praktijk.

Binnen 't Schommeltje willen wij kinderen begeleiden in een omgeving waarin zij mogen ervaren:

“Ik mag ontdekken op mijn eigen manier.
Ik hoef niet hetzelfde te kunnen als anderen.
En volwassenen helpen mij groeien zonder mij te duwen.”

HOOFDSTUK 16

VERSCHILLEN TUSSEN KINDEREN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat ieder kind zich gezien en geaccepteerd voelt in wie het is. Kinderen verschillen van elkaar in karakter, temperament, interesses, gevoeligheid, ontwikkeling en manier van reageren op de wereld om hen heen. Juist die verschillen maken een groep levendig, uitdagend en leerzaam.

Wij geloven dat goede pedagogische begeleiding begint bij het erkennen van die eigenheid. Niet ieder kind beweegt zich op dezelfde manier door de dag. Sommige kinderen stappen enthousiast op nieuwe situaties af, terwijl anderen eerst langere tijd observeren voordat zij zich veilig genoeg voelen om mee te doen. Er zijn kinderen die veel behoefte hebben aan contact en beweging, terwijl anderen juist rust zoeken of gevoelig reageren op drukte en prikkels.

Binnen de dagelijkse opvangpraktijk proberen medewerkers daarom niet vanuit één vaste verwachting naar kinderen te kijken. Wat voor het ene kind ondersteunend werkt, kan voor een ander kind juist spanning oproepen. Dat vraagt van medewerkers dat zij blijven afstemmen op:

- individuele behoeften;
- emoties;
- tempo;
- en de manier waarop een kind veiligheid ervaart binnen de groep.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet voortdurend vergeleken worden met anderen. Ontwikkeling verloopt niet bij ieder kind in hetzelfde tempo en ook sociale vaardigheden, zelfstandigheid of taalontwikkeling kunnen sterk verschillen. Binnen onze opvang willen wij ruimte bieden aan die verschillen zonder kinderen het gevoel te geven dat zij achterlopen of moeten voldoen aan een bepaald beeld.

Dat betekent niet dat alle kinderen altijd hetzelfde nodig hebben. Soms heeft een kind juist extra structuur nodig, terwijl een ander meer vrijheid aankan. Sommige kinderen hebben behoefte aan duidelijke woorden en nabijheid tijdens spannende momenten, terwijl anderen eerst tijd nodig hebben om zelf tot rust te komen.

Binnen de groep leren kinderen bovendien omgaan met verschillen tussen mensen. Zij ontdekken dat niet iedereen hetzelfde denkt, voelt of reageert. Dat kan soms botsen of verwarring geven, maar juist daarin ontstaan belangrijke sociale ervaringen.

Medewerkers begeleiden kinderen in:

- rekening houden met elkaar;
- respectvol omgaan met verschillen;
- luisteren naar anderen;
- en het herkennen van grenzen en behoeften van zichzelf én van andere kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf mogen zijn binnen de opvang. Een kind hoeft zich niet stiller, drukker, stoerder of socialer voor te doen om erbij te horen.

Tegelijkertijd begeleiden wij kinderen wel in het samenleven binnen een groep. Eigenheid betekent niet dat alles altijd kan of dat grenzen verdwijnen. Kinderen leren juist binnen veilige kaders hoe zij ruimte kunnen innemen zonder de veiligheid of het welzijn van anderen uit het oog te verliezen.

Binnen 't Schommeltje willen wij een omgeving creëren waarin kinderen mogen voelen:

“Ik hoef niet hetzelfde te zijn als anderen.
Er is ruimte voor wie ik ben.
En toch hoor ik erbij.”

HOOFDSTUK 17

EXTRA ONDERSTEUNING EN ZORGSIGNALEN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich veilig en geaccepteerd voelen, ook wanneer ontwikkeling niet vanzelfsprekend verloopt of wanneer extra ondersteuning nodig is. Ieder kind ontwikkelt zich op een eigen manier en in een eigen tempo. Soms ontstaan daarbij vragen, zorgen of signalen die extra aandacht vragen van medewerkers en ouders.

Wij geloven dat goede ondersteuning begint bij zorgvuldig kijken en luisteren. Vaak laten kinderen in kleine dagelijkse momenten zien dat iets moeilijk gaat of dat zij ergens extra hulp bij nodig hebben. Een kind kan zich terugtrekken uit spel, snel overprikkeld raken, veel bevestiging zoeken of juist opvallend druk reageren binnen de groep. Soms verlopen taalontwikkeling, sociale contacten of emotieregulatie anders dan verwacht.

Binnen onze opvang proberen medewerkers signalen niet direct te labelen of te problematiseren. Kinderen moeten zich vrij blijven voelen om zichzelf te zijn zonder voortdurend het gevoel te krijgen dat er “iets mis” met hen is. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om alert te blijven wanneer kinderen langdurig spanning ervaren of vastlopen in hun ontwikkeling of dagelijks functioneren.

Wanneer medewerkers zich zorgen maken over een kind, zoeken wij eerst naar:

- wat een kind nodig heeft;
- welke situaties spanning oproepen;
- waar juist veiligheid of plezier zichtbaar wordt;
- en hoe begeleiding beter kan aansluiten bij de behoeften van het kind.

Binnen de dagelijkse praktijk kan extra ondersteuning soms al ontstaan door kleine aanpassingen:

meer voorspelbaarheid,
extra nabijheid,
rustigere overgangsmomenten,
duidelijkere communicatie,
of hulp bij sociale interacties binnen de groep.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij apart staan van anderen. Ondersteuning moet bijdragen aan veiligheid, zelfvertrouwen en betrokkenheid binnen de groep, niet aan uitsluiting of nadruk op beperkingen.

Ook samenwerking met ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ouders kennen hun kind vaak het best en zien andere kanten van hun ontwikkeling dan medewerkers binnen de opvang. Daarom hechten wij veel waarde aan open en respectvolle gesprekken waarin zorgen, observaties en vragen zorgvuldig gedeeld kunnen worden.

Soms blijkt dat aanvullende ondersteuning of expertise wenselijk is om een kind beter te begeleiden. In zulke situaties kijken wij samen met ouders welke ondersteuning passend is en hoe het kind zo goed mogelijk geholpen kan worden binnen de opvang en daarbuiten.

Wij erkennen dat gesprekken over ontwikkeling of zorgen voor ouders emotioneel of spannend kunnen zijn. Daarom vinden wij het belangrijk dat dergelijke gesprekken plaatsvinden vanuit betrokkenheid, respect en gezamenlijk zoeken naar wat een kind nodig heeft.

Binnen 't Schommeltje willen wij kinderen laten ervaren:

“Ik hoef niet alles alleen te kunnen.
Er wordt gekeken naar wat mij helpt.
En ik blijf erbij horen zoals ik ben.”

HOOFDSTUK 18

INCLUSIVITEIT, DIVERSITEIT EN RESPECT

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat ieder kind zich welkom, veilig en gerespecteerd voelt binnen de opvang. Kinderen groeien op in een wereld waarin mensen verschillen van elkaar in achtergrond, gezinssituatie, taal, gewoonten, karakter, mogelijkheden en manier van leven. Binnen onze opvang willen wij dat kinderen ervaren dat die verschillen er mogen zijn.

Wij zien diversiteit niet als iets uitzonderlijks, maar als een vanzelfsprekend onderdeel van samenleven. Kinderen ontmoeten binnen de groep andere kinderen en volwassenen met ieder hun eigen ervaringen, gewoonten en persoonlijkheid. Juist in die dagelijkse ontmoetingen leren kinderen open te kijken naar anderen en zichzelf beter begrijpen.

Binnen 't Schommeltje proberen wij een opvangomgeving te creëren waarin:

- respect zichtbaar is in omgang en communicatie;
- verschillen niet worden uitvergroot of veroordeeld;
- en kinderen zich niet hoeven aanpassen om erbij te mogen horen.

Dat betekent niet dat kinderen altijd alles direct begrijpen van elkaar. Jonge kinderen reageren vaak spontaan op verschillen die zij opmerken. Zij kunnen vragen stellen, verwonderd reageren of soms botsen in contact met anderen. Wij zien zulke momenten als kansen om kinderen te begeleiden in nieuwsgierigheid, respect en begrip voor elkaar.

Medewerkers spelen daarin een belangrijke rol. Kinderen leren niet alleen van wat volwassenen zeggen, maar vooral van hoe volwassenen omgaan met verschillen, emoties en mensen om hen heen. Daarom vinden wij het belangrijk dat medewerkers:

- open communiceren;
- respectvol reageren;
- nieuwsgierigheid begeleiden zonder oordeel;
- en zichtbaar laten zien dat ieder kind ertoe doet binnen de groep.

Binnen onze opvang proberen wij te voorkomen dat kinderen buitengesloten raken vanwege:

- gedrag;
- achtergrond;
- ontwikkeling;
- taal;
- uiterlijk;
- of andere verschillen die invloed kunnen hebben op groepscontacten.

Dat vraagt aandacht voor groepsdynamiek en voor kinderen die zich minder vanzelfsprekend bewegen binnen de groep. Soms heeft een kind extra ondersteuning nodig om aansluiting te vinden, zich veilig te voelen of zichzelf te durven laten zien tussen anderen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf mogen zijn zonder voortdurend te hoeven voldoen aan verwachtingen van anderen. Tegelijkertijd begeleiden wij kinderen ook in het samenleven binnen een groep waarin rekening houden met elkaar belangrijk blijft.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat inclusiviteit niet ontstaat door grote woorden of thema's, maar juist in kleine dagelijkse ervaringen:

in hoe kinderen worden aangesproken,
hoe verschillen besproken worden,
hoe medewerkers reageren op emoties of onzekerheid,
en hoe zichtbaar wordt gemaakt dat ieder kind welkom is binnen de groep.

Wij willen dat kinderen uiteindelijk mogen voelen:

“Ik hoef niet op iemand anders te lijken om erbij te horen.
Er is ruimte voor wie ik ben.
En verschillen maken de groep juist compleet.”

DEEL IV

PEDAGOGIEK IN SPECIFIEKE SITUATIES

HOOFDSTUK 19

BABYOPVANG EN SENSITIEVE ZORG

De opvang van baby's vraagt om rust, aandacht en een grote mate van sensitiviteit van medewerkers. Jonge kinderen zijn volledig afhankelijk van volwassenen om zich veilig, begrepen en verzorgd te voelen. Binnen 't Schommeltje vinden wij het daarom belangrijk dat baby's worden opgevangen in een omgeving waarin nabijheid, voorspelbaarheid en emotionele beschikbaarheid centraal staan.

Baby's communiceren vanaf het begin op hun eigen manier. Via lichaamstaal, geluiden, spanning, oogcontact, huilen of juist stil gedrag laten zij zien wat zij nodig hebben. Dat vraagt van medewerkers dat zij aandachtig kijken en leren herkennen wat een baby probeert duidelijk te maken.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat baby's niet alleen verzorgd worden, maar dat verzorgmomenten ook momenten van contact en verbinding zijn. Tijdens voeden, verschonen, troosten en naar bed brengen ontstaat één-op-één aandacht waarin baby's ervaren:

- dat er op hen gereageerd wordt;
- dat zij serieus genomen worden;
- en dat volwassenen beschikbaar blijven wanneer zij spanning of behoefte aan nabijheid voelen.

Wij geloven dat emotionele veiligheid voor baby's ontstaat in kleine, terugkerende ervaringen. In een vertrouwde stem. In rustige bewegingen. In medewerkers die voorspelbaar reageren en de tijd nemen voor contact. Juist die herhaling helpt baby's om vertrouwen op te bouwen in hun omgeving.

Binnen de dagelijkse praktijk proberen wij goed aan te sluiten bij:

- individuele ritmes;
- slaapbehoeften;
- voedingsmomenten;
- gevoeligheden;
- en signalen van vermoeidheid of overprikkeling.

Niet iedere baby reageert hetzelfde op prikkels, geluiden of veranderingen binnen de groep. Sommige baby's zoeken veel contact en beweging, terwijl anderen sneller spanning ervaren of meer behoefte hebben aan rust en voorspelbaarheid. Dat vraagt voortdurende afstemming van medewerkers binnen de dagelijkse begeleiding.

Wij vinden het belangrijk dat baby's voldoende ruimte krijgen om op hun eigen tempo te ontdekken en bewegen. Ook heel jonge kinderen zijn nieuwsgierig naar hun omgeving en ontwikkelen zich via kijken, voelen, luisteren, bewegen en contact maken.

Binnen onze opvang proberen wij daarom een omgeving te bieden waarin:

- rust en veiligheid aanwezig zijn;
- baby's beschermd worden tegen overprikkeling;
- medewerkers sensitief reageren;
- en tegelijkertijd ruimte blijft voor ontdekking en ontwikkeling.

Ook samenwerking met ouders speelt een belangrijke rol binnen de babyopvang. Juist omdat jonge kinderen nog sterk afhankelijk zijn van vertrouwde patronen en relaties, vinden wij het belangrijk dat ouders en medewerkers samen afstemmen over:

- ritmes;
- behoeften;
- gewoonten;
- en signalen van het kind.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat baby's mogen ervaren:

“Er wordt naar mij gekeken.

Er wordt op mij gereageerd.

Ik ben veilig genoeg om de wereld stap voor stap te ontdekken.”

HOOFDSTUK 20

PEUTERS EN ONTDEKKEND LEREN

Peuters bevinden zich in een fase waarin nieuwsgierigheid, zelfstandigheid en ontdekkingsdrang sterk zichtbaar worden. Binnen 't Schommeltje zien wij peuters als actieve ontdekkers die voortdurend bezig zijn met:

- bewegen;
- onderzoeken;
- communiceren;
- grenzen verkennen;
- en zichzelf leren kennen in relatie tot anderen.

Peuters willen vaak veel zelf doen, terwijl zij tegelijkertijd nog sterk afhankelijk zijn van veiligheid, nabijheid en begeleiding van volwassenen. Dat maakt deze leeftijdsfase levendig, intensief en soms ook vol emoties en tegenstrijdigheden.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat peuters ruimte krijgen om:

- initiatief te nemen;
- vragen te stellen;
- te bewegen;
- te fantaseren;
- en eigen keuzes te maken binnen veilige en duidelijke grenzen.

Peuters leren vooral door actief bezig te zijn. Zij ontdekken hoe dingen werken door te voelen, proberen, herhalen en experimenteren. Een plas water op de grond, eindeloos blokken stapelen of telkens dezelfde vraag stellen kan voor volwassenen klein lijken, maar is voor peuters vaak onderdeel van belangrijke leerervaringen.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers niet te snel overnemen of corrigeren wanneer peuters zelf willen proberen. Juist door oefenen en ervaren ontwikkelen kinderen:

- zelfvertrouwen;
- motorische vaardigheden;
- taal;
- sociale vaardigheden;
- en probleemoplossend denken.

Tegelijkertijd kunnen peuters snel overspoeld raken door emoties of frustratie. Iets niet mogen, moeten wachten of woorden nog niet goed kunnen vinden kan leiden tot boosheid, verdriet of impulsief gedrag. Binnen 't Schommeltje proberen medewerkers peuters juist in die momenten te helpen door:

- emoties te benoemen;
- rust te brengen;
- nabij te blijven;
- en duidelijke grenzen te bieden zonder strijd of afwijzing.

Binnen de peutergroep ontstaat veel sociale ontwikkeling. Kinderen oefenen met:

- samen spelen;
- delen;
- contact maken;
- conflicten oplossen;
- en rekening houden met anderen.

Dat verloopt niet altijd soepel. Peuters denken nog sterk vanuit hun eigen beleving en moeten stap voor stap leren dat anderen ook gevoelens, wensen en grenzen hebben. Wij zien conflicten daarom niet direct als probleem, maar als belangrijke oefenmomenten waarin kinderen begeleiding nodig hebben.

Binnen onze opvang proberen wij een omgeving te creëren waarin:

- peuters zich veilig voelen om te ontdekken;
- voldoende uitdaging aanwezig is;
- rust en structuur houvast bieden;
- en ruimte bestaat voor fantasie, beweging en spontane interacties.

Wij erkennen dat peuters zich soms groot en zelfstandig voelen, terwijl zij op andere momenten juist behoefte hebben aan troost, nabijheid of bevestiging. Binnen 't Schommeltje mogen beide kanten er zijn.

Wij willen dat peuters uiteindelijk ervaren:

“Ik mag ontdekken.

Ik mag proberen wat ik zelf kan.

En er is iemand dichtbij wanneer de wereld nog even te groot voelt.”

HOOFDSTUK 21

BSO EN GROEIENDE ZELFSTANDIGHEID

Binnen de buitenschoolse opvang krijgen kinderen steeds meer behoefte aan zelfstandigheid, invloed en eigen keuzes. Schoolgaande kinderen ontwikkelen zich snel en bewegen zich anders door de groep dan jongere kinderen. Zij bouwen vriendschappen op, ontdekken hun eigen interesses en worden zich steeds bewuster van zichzelf en van anderen.

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen binnen de BSO ruimte ervaren om:

- te ontspannen;
- zichzelf te zijn;
- contact te maken;
- eigen keuzes te maken;
- en hun vrije tijd op een prettige manier vorm te geven.

Na een schooldag hebben kinderen vaak behoefte aan iets anders dan opnieuw een sterk gestructureerde omgeving. Sommige kinderen zoeken beweging en contact, terwijl anderen juist eerst rust nodig hebben voordat zij weer tot spel of activiteit komen. Daarom proberen wij binnen de BSO een sfeer te creëren waarin kinderen kunnen schakelen tussen:

- activiteit en ontspanning;
- groepsmomenten en eigen ruimte;
- begeleiding en zelfstandigheid.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen invloed ervaren op hun tijd binnen de opvang. Kinderen mogen meedenken over activiteiten, spelvormen en de invulling van momenten binnen de groep. Daarmee leren zij niet alleen keuzes maken, maar ervaren zij ook dat hun ideeën en interesses serieus genomen worden.

Tegelijkertijd blijven duidelijke afspraken en begeleiding belangrijk. Schoolgaande kinderen hebben behoefte aan vrijheid, maar ook aan volwassenen die beschikbaar blijven, overzicht houden en helpen wanneer situaties ingewikkeld of emotioneel worden.

Binnen de dagelijkse praktijk begeleiden medewerkers kinderen in:

- samenwerken;
- omgaan met groepsdruk;
- conflicten oplossen;
- verantwoordelijkheid nemen;
- grenzen aangeven;
- en rekening houden met anderen.

Dat vraagt een andere vorm van begeleiding dan bij jongere kinderen. Medewerkers sluiten aan bij de groeiende behoefte aan autonomie en gesprek, zonder kinderen los te laten in situaties die zij nog moeilijk kunnen overzien.

Binnen de BSO ontstaan regelmatig dynamische groepssituaties. Vriendschappen kunnen wisselen, kinderen testen grenzen uit of zoeken hun positie binnen de groep. Soms ontstaat rumoer, competitie of spanning tussen kinderen. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers juist dan beschikbaar blijven als rustige en betrouwbare volwassenen die veiligheid en duidelijkheid bieden zonder direct alles over te nemen.

Ook ontspanning speelt een belangrijke rol binnen de BSO. Kinderen brengen een groot deel van hun dag door binnen schoolse structuren en verwachtingen. Daarom vinden wij het belangrijk dat de opvang daarnaast ruimte biedt voor:

- vrij spel;
- creativiteit;
- beweging;
- ontspanning;
- en activiteiten die plezier en verbinding brengen.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen binnen de BSO ervaren:

“Ik krijg ruimte om steeds meer zelf te kunnen.

Mijn ideeën doen ertoe.

En er zijn volwassenen dichtbij die mij helpen wanneer dat nodig is.”

HOOFDSTUK 22

EETMOMENTEN, RUSTMOMENTEN EN VERZORGING

Binnen 't Schommeltje zien wij verzorgmomenten niet alleen als praktische onderdelen van de dag, maar als belangrijke pedagogische momenten waarin veiligheid, aandacht en verbinding zichtbaar worden. Juist tijdens eten, rusten, verschonen of kleine overgangsmomenten ontstaat vaak persoonlijk contact tussen kinderen en medewerkers.

Wij vinden het belangrijk dat deze momenten niet gehaast verlopen. Kinderen voelen sterk aan wanneer volwassenen werkelijk aandacht hebben of vooral bezig zijn met tempo en organisatie. Daarom proberen wij rust en nabijheid te brengen in dagelijkse verzorgsituaties.

Eetmomenten zijn binnen onze opvang meer dan samen iets eten of drinken. Het zijn momenten waarop kinderen:

- samenkomen;
- gesprekken voeren;
- leren luisteren naar elkaar;
- oefenen met zelfstandigheid;
- en ervaren dat zij onderdeel zijn van de groep.

Tijdens eetmomenten proberen medewerkers een rustige en ontspannen sfeer te creëren waarin kinderen zich veilig voelen om:

- verhalen te vertellen;
- vragen te stellen;
- nieuwe smaken te ontdekken;
- of gewoon even stil aanwezig te zijn.

Wij vinden het belangrijk dat eten geen strijdmoment wordt. Kinderen verschillen in eetlust, voorkeuren en tempo. Medewerkers begeleiden kinderen positief en respectvol zonder onnodige druk of dwang rondom eten.

Ook rustmomenten hebben een belangrijke plaats binnen de opvang. Kinderen verwerken gedurende de dag veel indrukken, emoties en prikkels. Sommige kinderen zoeken uit zichzelf rust op, terwijl anderen hulp nodig hebben om signalen van vermoeidheid of overprikkeling te herkennen.

Binnen onze opvang proberen wij daarom voldoende ruimte te bieden voor:

- ontspanning;
- rustige activiteiten;
- slaapmomenten;
- en situaties waarin kinderen zich even kunnen terugtrekken uit de drukte van de groep.

Wij erkennen dat kinderen hierin sterk verschillen. Waar het ene kind juist energie krijgt van beweging en contact, raakt een ander sneller vermoeid of overprikkeld. Dat vraagt van medewerkers voortdurende afstemming op wat kinderen nodig hebben binnen verschillende momenten van de dag.

Ook verzorgsituaties zoals verschonen, aan- en uitkleden of naar bed brengen zien wij als belangrijke contactmomenten. Juist tijdens deze één-op-één momenten ervaren kinderen aandacht, nabijheid en voorspelbaarheid. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers rustig communiceren, uitleg geven en kinderen actief betrekken bij wat er gebeurt.

Binnen 't Schommeltje willen wij voorkomen dat verzorging uitsluitend functioneel wordt uitgevoerd. Kinderen moeten zich ook tijdens dagelijkse routines gezien en serieus genomen blijven voelen.

Wij geloven dat kinderen juist in deze gewone dagelijkse momenten ervaren:

“Er is tijd voor mij.

Ik word rustig en respectvol geholpen.

En ik hoef niet mee te bewegen in haast of drukte om erbij te horen.”

HOOFDSTUK 23

BUITEN SPELEN, NATUUR EN BEWEGEN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen dagelijks ruimte krijgen om te bewegen, buiten te spelen en de wereld om hen heen actief te ontdekken. Buiten zijn biedt kinderen andere ervaringen dan binnen. Er is meer ruimte, meer vrijheid om te bewegen en meer mogelijkheden om de natuur, het weer en fysieke uitdagingen te ervaren.

Kinderen ontwikkelen zich niet alleen via gesprekken of activiteiten aan tafel, maar juist ook door:

- rennen;
- klimmen;
- vallen en opnieuw proberen;
- ontdekken;
- bouwen;
- bewegen;
- en contact maken met hun omgeving.

Binnen onze opvang zien wij buitenspelen daarom niet als onderbreking van de dag, maar als een belangrijk onderdeel van de pedagogische praktijk.

Buiten ontstaan vaak andere vormen van spel en interactie dan binnen. Kinderen bewegen vrijer, zoeken grenzen op en ontdekken hun eigen mogelijkheden op een meer lichamelijke manier.

Een kind dat binnen terughoudend is, kan buiten ineens initiatief nemen of zichtbaar opbloeien in bewegingsspel of samenspel met andere kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen buiten:

- energie kwijt kunnen;
- risico's leren inschatten;
- zelfvertrouwen ontwikkelen;
- en ervaren wat hun lichaam allemaal kan.

Dat betekent niet dat buitenspelen volledig risicoloos hoeft te zijn. Kinderen leren juist door kleine uitdagingen aan te gaan:

een heuveltje afrennen,
balanceren,
klimmen,
of ontdekken hoe snel zij kunnen bewegen zonder hun evenwicht te verliezen.

Binnen veilige grenzen willen wij kinderen ruimte geven om ervaringen op te doen en hun eigen grenzen stap voor stap te leren kennen.

Tegelijkertijd blijven medewerkers aandachtig aanwezig. Zij bewaken veiligheid, begeleiden sociale situaties en helpen kinderen wanneer spel te wild wordt of wanneer kinderen zichzelf of anderen onvoldoende kunnen begrenzen.

Binnen de dagelijkse praktijk proberen wij buitenmomenten niet volledig dicht te organiseren. Kinderen moeten ook ruimte ervaren voor:

- vrij spel;
- fantasie;
- spontane ontdekkingen;
- en eigen initiatieven.

Natuur speelt daarin eveneens een belangrijke rol. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig naar:

- water;
- zand;
- bladeren;
- insecten;
- regen;
- wind;
- en veranderingen in de seizoenen.

Wij vinden het waardevol wanneer kinderen die ervaringen van dichtbij kunnen meemaken. Niet alles hoeft schoon, strak of perfect voorspelbaar te zijn om veilig en leerzaam te blijven. Juist natuurlijke ervaringen helpen kinderen om:

- nieuwsgierig te blijven;
- zintuigen te gebruiken;
- en verbinding te voelen met hun omgeving.

Binnen 't Schommeltje erkennen wij dat kinderen verschillen in behoefte aan beweging en prikkels. Sommige kinderen zoeken voortdurend fysieke uitdaging, terwijl anderen meer tijd nodig hebben om zich veilig te voelen in actief spel. Daarom proberen medewerkers ruimte te bieden aan verschillende manieren van bewegen en ontdekken.

Wij willen dat kinderen buiten mogen ervaren:

“Ik mag bewegen.

Ik mag ontdekken wat ik kan.

En de wereld om mij heen is er om nieuwsgierig naar te zijn.”

HOOFDSTUK 24

FEESTEN, RITUELEN EN BIJZONDERE MOMENTEN

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich verbonden voelen met de groep en met de dagelijkse cultuur van de opvang. Feesten, rituelen en terugkerende gezamenlijke momenten spelen daarin een waardevolle rol. Zij geven kinderen herkenning, verbondenheid en herinneringen die bijdragen aan het gevoel ergens bij te horen.

Kinderen beleven de wereld sterk vanuit herhaling en betekenisvolle ervaringen. Kleine rituelen helpen hen om grip te krijgen op de dag, op overgangen en op sociale verbinding binnen de groep. Een liedje voor het eten, samen een verjaardag vieren of een vast moment van afscheid aan het einde van de dag kan voor kinderen veel veiligheid en herkenning geven.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat gezamenlijke momenten:

- warm;
- ontspannen;
- herkenbaar;
- en passend blijven bij de belevingswereld van kinderen.

Wij zien feestmomenten niet als grote producties of drukke evenementen, maar als situaties waarin kinderen plezier, aandacht en verbondenheid ervaren. Het gaat niet om perfect georganiseerde activiteiten, maar om de sfeer die ontstaat wanneer kinderen samen iets beleven. Verjaardagen krijgen binnen de opvang op een rustige en positieve manier aandacht. Kinderen mogen ervaren dat hun verjaardag bijzonder is en dat er ruimte is om stil te staan bij wie zij zijn binnen de groep. Tegelijkertijd proberen wij te voorkomen dat feestmomenten leiden tot overprikkeling, prestatiedruk of grote onderlinge verschillen tussen kinderen.

Ook seizoenen, culturele momenten en andere terugkerende gebeurtenissen kunnen binnen de opvang een plaats krijgen. Daarbij vinden wij het belangrijk dat kinderen kennismaken met verschillende tradities en gebruiken op een open en respectvolle manier.

Binnen de groep ontstaan daarnaast veel kleine rituelen die misschien eenvoudig lijken, maar voor kinderen van grote betekenis zijn:

- een vertrouwd begroetingsmoment;
- samen opruimen na het spelen;
- een boekje lezen voor rusttijd;
- of even zwaaien bij het afscheid van een ouder.

Juist die terugkerende momenten geven kinderen houvast en helpen hen om zich veilig te voelen binnen de dagelijkse structuur van de opvang.

Wij erkennen dat niet ieder kind hetzelfde beleeft aan drukte, aandacht of groepsmomenten. Sommige kinderen genieten zichtbaar van gezamenlijke vieringen, terwijl anderen meer behoefte hebben aan rust of nabijheid tijdens bijzondere situaties. Medewerkers proberen daarom goed aan te voelen wat kinderen nodig hebben om zich prettig te blijven voelen binnen de groep.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat feesten en rituelen uiteindelijk bijdragen aan iets groters dan alleen gezelligheid. Zij helpen kinderen ervaren:

“Ik hoor erbij.
Er wordt stilgestaan bij belangrijke momenten in mijn leven.
En samen zijn heeft betekenis.”

DEEL V

SAMEN OPVOEDEN

HOOFDSTUK 25

SAMENWERKING MET OUDERS

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich verbonden voelen met Binnen 't Schommeltje zien wij ouders als belangrijke partners in de begeleiding en ontwikkeling van kinderen. Ouders kennen hun kind vaak het best en brengen waardevolle kennis mee over gewoonten, gevoeligheden, behoeften en persoonlijkheid. Wanneer ouders en medewerkers elkaar vertrouwen en samenwerken, ervaren kinderen meer rust, veiligheid en continuïteit tussen thuis en opvang.

Wij vinden het belangrijk dat ouders zich welkom voelen binnen de opvang en ervaren dat er ruimte is voor:

- vragen;
- zorgen;
- verhalen;
- twijfels;
- en dagelijkse uitwisseling over hun kind.

Samenwerking ontstaat voor ons niet alleen tijdens formele gesprekken, maar juist in de kleine contactmomenten van alledag. Een korte overdracht in de ochtend, samen lachen om iets dat een kind heeft gedaan of even afstemmen over hoe een kind zich voelt kan veel betekenen voor wederzijds vertrouwen en betrokkenheid.

Binnen onze opvang proberen medewerkers open en toegankelijk te communiceren. Ouders moeten het gevoel hebben dat zij serieus genomen worden en dat signalen of zorgen zorgvuldig worden gehoord.

Tegelijkertijd erkennen wij dat opvoeden soms onzekerheid of vragen met zich meebrengt. Kinderen ontwikkelen zich voortdurend en laten thuis soms ander gedrag zien dan binnen de opvang. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat ouders en medewerkers samen blijven kijken naar wat een kind nodig heeft.

Binnen 't Schommeltje willen wij samenwerking vormgeven vanuit:

- respect;
- gelijkwaardigheid;
- openheid;
- en gezamenlijke betrokkenheid bij het welzijn van het kind.

Dat betekent niet dat ouders en medewerkers altijd precies hetzelfde hoeven te denken over iedere situatie. Verschillen in visie of aanpak kunnen bestaan. Belangrijk is dat hierover op een respectvolle manier gesproken kan worden en dat het belang van het kind steeds centraal blijft staan.

Wij vinden het belangrijk dat ouders erop kunnen vertrouwen dat:

- medewerkers aandacht hebben voor hun kind;
- signalen serieus nemen;
- zorgvuldig communiceren;
- en beschikbaar blijven voor overleg wanneer dat nodig is.

Ook voor kinderen zelf is de samenwerking tussen ouders en opvang van grote betekenis. Kinderen voelen sterk aan wanneer belangrijke volwassenen om hen heen elkaar vertrouwen en positief samenwerken. Dat helpt kinderen om zich veilig en ontspannen te bewegen tussen thuis en opvang.

Binnen de dagelijkse praktijk proberen wij daarom een sfeer te creëren waarin ouders zich niet alleen geïnformeerd voelen, maar zich ook werkelijk betrokken weten bij het dagelijks leven van hun kind binnen de opvang.

Wij willen dat ouders én kinderen mogen ervaren:

“We doen dit samen.

Mijn kind wordt gezien.

En er is aandacht voor wat belangrijk is voor ons.”

HOOFDSTUK 26

OVERDRACHT EN DAGELIJKSE AFSTEMMING

Binnen 't Schommeltje zien wij breng- en haalmomenten als belangrijke overgangsmomenten voor kinderen, ouders en medewerkers. Voor kinderen betekent een overgang van thuis naar opvang of van opvang naar huis vaak een verandering van omgeving, verwachtingen en emoties. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat deze momenten rustig, aandachtig en voorspelbaar verlopen.

Een kind dat zich veilig voelt tijdens overdrachten, kan gemakkelijker schakelen tussen thuis en opvang. Dat begint vaak in kleine dingen:

een medewerker die een kind persoonlijk begroet,
een ouder die ruimte krijgt om iets belangrijks te vertellen,
of even samen kijken hoe een kind binnenkomt in de groep.

Binnen onze opvang vinden wij het belangrijk dat medewerkers tijdens overdrachten niet alleen praktische informatie uitwisselen, maar ook oog hebben voor:

- hoe een kind zich voelt;
- wat een kind bezighoudt;
- en welke bijzonderheden invloed kunnen hebben op het verloop van de dag.

Soms komt een kind vrolijk en ontspannen binnen. Op andere dagen kan afscheid moeilijk zijn of heeft een kind slecht geslapen, spanning ervaren of behoefte aan extra nabijheid. Door zorgvuldig af te stemmen kunnen medewerkers beter aansluiten bij wat een kind nodig heeft binnen de groep.

Ook aan het einde van de dag vinden wij het belangrijk dat ouders een reëel en betrokken beeld krijgen van hoe hun kind de dag heeft beleefd. Niet alleen over eten, slapen of activiteiten, maar ook over:

- spel;
- sociale contacten;
- emoties;
- bijzondere momenten;
- of situaties die invloed hadden op het welbevinden van het kind.

Wij proberen overdrachten rustig en persoonlijk te houden, ook op momenten waarop groepen druk zijn of meerdere ouders tegelijkertijd aanwezig zijn. Kinderen voelen het wanneer volwassenen aandachtig aanwezig zijn tijdens deze overgangsmomenten.

Binnen de dagelijkse praktijk erkennen wij dat overdrachten soms kort zijn en dat niet ieder gesprek uitgebreid hoeft te zijn. Toch willen wij voorkomen dat contact uitsluitend functioneel of gehaast wordt. Een kind merkt het verschil tussen een snelle overdracht en een situatie waarin volwassenen werkelijk afgestemd zijn op elkaar.

Voor sommige kinderen zijn overgangsmomenten extra spannend. Zij hebben meer tijd nodig om afscheid te nemen, zoeken bevestiging of reageren gevoelig op veranderingen in ritme of omgeving. Medewerkers proberen die signalen zorgvuldig op te vangen zodat kinderen zich gesteund voelen tijdens het schakelen tussen thuis en opvang.

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat goede overdracht niet alleen informatie overdraagt, maar vooral helpt om kinderen te laten voelen:

“De mensen om mij heen kennen mij.
Zij letten op hoe het met mij gaat.
En ik word veilig begeleid tussen thuis en opvang.”

HOOFDSTUK 27

PEDAGOGISCH PARTNERSCHAP

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat kinderen zich het veiligst ontwikkelen wanneer belangrijke volwassenen om hen heen samenwerken vanuit vertrouwen, openheid en gezamenlijke betrokkenheid. Daarom zien wij ouders niet alleen als klanten of contactpersonen, maar als opvoedingspartners die samen met medewerkers bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van het kind.

Pedagogisch partnerschap betekent voor ons niet dat ouders en opvang precies hetzelfde hoeven te doen of denken. Thuis en opvang zijn verschillende omgevingen, met ieder hun eigen dynamiek, gewoonten en relaties. Juist die verschillen kunnen waardevol zijn voor kinderen, zolang er wederzijds respect en afstemming blijft bestaan.

Wij vinden het belangrijk dat ouders ervaren dat:

- hun kennis van hun kind serieus genomen wordt;
- er ruimte is voor gesprek;
- en medewerkers beschikbaar blijven om samen te kijken naar wat een kind nodig heeft.

Binnen de dagelijkse praktijk ontstaat pedagogisch partnerschap vaak in kleine momenten: een ouder die vertelt dat een kind thuis gespannen is, een medewerker die deelt dat een kind trots was na een moeilijke situatie, of samen zoeken naar manieren om een kind meer rust of vertrouwen te geven.

Juist door die uitwisseling ontstaat een completer beeld van het kind en kunnen ouders en medewerkers elkaar ondersteunen in de begeleiding van ontwikkeling, gedrag en emoties.

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat gesprekken met ouders open en eerlijk gevoerd kunnen worden. Dat vraagt van medewerkers:

- sensitiviteit;
- respectvolle communicatie;
- luistervermogen;
- en de bereidheid om ook moeilijke onderwerpen zorgvuldig bespreekbaar te maken.

Soms verlopen ontwikkeling of gedrag anders dan verwacht en ontstaan zorgen of vragen. In zulke situaties willen wij samen met ouders kijken naar:

- wat een kind laat zien;
- welke behoeften zichtbaar worden;
- en welke ondersteuning helpend kan zijn.

Daarbij proberen wij altijd te vertrekken vanuit betrokkenheid bij het kind en niet vanuit oordeel of probleemdenken.

Wij erkennen dat ouders hun kind soms anders beleven dan medewerkers binnen de opvang. Dat is begrijpelijk. Kinderen laten in verschillende situaties vaak andere kanten van zichzelf zien. Daarom vinden wij het belangrijk dat verschillen in observatie of beleving bespreekbaar blijven zonder dat ouders of medewerkers tegenover elkaar komen te staan.

Binnen onze opvang willen wij een sfeer creëren waarin ouders zich veilig voelen om:

- vragen te stellen;
- onzekerheden te delen;
- mee te denken;
- en actief betrokken te zijn bij het dagelijks leven van hun kind binnen de opvang.

Ook voor kinderen zelf is pedagogisch partnerschap van grote betekenis. Wanneer kinderen ervaren dat ouders en medewerkers elkaar vertrouwen en samenwerken, geeft dat rust en duidelijkheid. Het helpt kinderen om zich veilig te bewegen tussen verschillende werelden die voor hen belangrijk zijn.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kinderen mogen voelen:

“De mensen die voor mij zorgen werken samen.

Zij kennen mij.

En zij helpen mij groeien op een manier die veilig voelt voor mij.”

DEEL VI

PROFESSIONELE PEDAGOGISCHE CULTUUR

HOOFDSTUK 28

SAMENWERKEN BINNEN TEAMS

Binnen 't Schommeltje ontstaat pedagogische kwaliteit niet alleen in het contact tussen medewerker en kind, maar ook in de manier waarop medewerkers met elkaar samenwerken. Kinderen voelen sterk aan hoe volwassenen met elkaar omgaan. Een team dat rust, respect en betrokkenheid uitstraalt, draagt direct bij aan een veilige en vertrouwde sfeer binnen de groep.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor:

- het welbevinden van kinderen;
- de groepssfeer;
- pedagogische kwaliteit;
- en een veilige opvangomgeving waarin kinderen zich gezien voelen.

Binnen de dagelijkse praktijk werken medewerkers voortdurend samen in:

- overdrachten;
- groepsmomenten;
- afstemming rondom kinderen;
- ondersteuning tijdens drukke situaties;
- en het opvangen van emoties of spanningen binnen de groep.

Goede samenwerking vraagt volgens ons meer dan alleen duidelijke taakverdeling. Het vraagt:

- open communicatie;
- onderling vertrouwen;
- bereidheid om elkaar te helpen;
- en respect voor verschillen in persoonlijkheid en werkwijze.

Wij erkennen dat werken met kinderen intensief kan zijn. Groepsdynamiek verandert voortdurend, kinderen vragen emotionele beschikbaarheid en geen dag verloopt precies hetzelfde. Daarom vinden wij het belangrijk dat medewerkers zich gedragen weten door collega's die beschikbaar blijven voor overleg, ondersteuning en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Binnen onze opvang willen wij voorkomen dat medewerkers er alleen voor staan in lastige of emotionele situaties. Juist wanneer spanning ontstaat binnen de groep, conflicten zich opstapelen of kinderen extra begeleiding nodig hebben, is samenwerking essentieel om rust en veiligheid te behouden.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers elkaar kunnen aanspreken op een respectvolle manier en samen blijven reflecteren op:

- wat goed verloopt;
- waar kinderen behoefte aan hebben;
- en hoe de groep zich ontwikkelt.

Dat betekent niet dat iedereen altijd hetzelfde hoeft te denken of handelen. Verschillen in ervaring, stijl en persoonlijkheid mogen bestaan. Juist in open samenwerking kunnen medewerkers van elkaar leren en elkaar aanvullen.

Binnen 't Schommeltje willen wij een professionele cultuur creëren waarin:

- medewerkers zich veilig voelen om vragen te stellen;
- twijfels bespreekbaar blijven;
- ondersteuning vanzelfsprekend is;
- en samenwerking uiteindelijk altijd in dienst staat van het welzijn van kinderen.

Kinderen merken het wanneer volwassenen:

- elkaar vertrouwen;
- rustig samenwerken;
- en met aandacht aanwezig blijven binnen de groep.

Daarom geloven wij dat een sterke pedagogische cultuur begint bij teams waarin medewerkers mogen ervaren:

“We dragen samen verantwoordelijkheid.

We ondersteunen elkaar waar nodig.

En kinderen voelen die veiligheid terug in de groep.”

HOOFDSTUK 29

REFLECTIE, COACHING EN ONTWIKKELING

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat pedagogisch medewerkers zich blijven ontwikkelen in hun vak. Werken met kinderen vraagt voortdurende aandacht, afstemming en zelfreflectie. Geen enkele groep, situatie of interactie is iedere dag hetzelfde. Juist daarom blijft pedagogisch handelen voortdurend in beweging.

Wij geloven dat professionele ontwikkeling niet begint bij perfect functioneren, maar bij de bereidheid om:

- te blijven kijken;
- vragen te stellen;
- ervaringen te bespreken;
- en open te staan voor nieuwe inzichten.

Binnen de dagelijkse praktijk ontstaan regelmatig situaties die medewerkers aan het denken zetten. Een kind dat anders reageert dan verwacht. Een conflict dat blijft terugkomen. Een groepssituatie die veel energie vraagt. Zulke momenten bieden kansen om samen stil te staan bij:

- wat kinderen nodig hebben;
- hoe medewerkers reageren;
- en welke begeleiding helpend of juist minder passend was.

Reflectie betekent voor ons niet dat medewerkers voortdurend beoordeeld worden. Het gaat juist om bewust kijken naar de dagelijkse praktijk zonder schuld of perfectie centraal te stellen. Pedagogische kwaliteit groeit wanneer medewerkers zich veilig voelen om:

- twijfels uit te spreken;
- situaties te bespreken;
- en samen te zoeken naar betere afstemming op kinderen en groepen.

Binnen 't Schommeltje krijgt coaching vorm op een manier die aansluit bij de praktijk van de opvang. Soms gebeurt dat in gesprekken, soms tijdens observaties binnen de groep en soms juist in korte uitwisselingen na een intens moment of bijzondere situatie.

Wij vinden het belangrijk dat coaching ondersteunend blijft aan het pedagogisch handelen van medewerkers en niet voelt als controle of beoordeling op afstand. Medewerkers moeten ruimte ervaren om zichzelf te blijven ontwikkelen zonder bang te zijn om fouten toe te geven of vragen te stellen.

Binnen onze opvang erkennen wij dat pedagogisch werk ook persoonlijk raakt. Werken met kinderen vraagt:

- geduld;
- emotionele beschikbaarheid;
- flexibiliteit;
- en het vermogen om rustig te blijven in onverwachte situaties.

Daarom vinden wij het belangrijk dat medewerkers niet alleen kijken naar kinderen, maar ook naar hun eigen reacties, grenzen en behoeften binnen het werk.

Professionele ontwikkeling ontstaat volgens ons niet uitsluitend via scholing of theorie, maar juist ook in:

- dagelijkse samenwerking;
- praktijkervaring;
- observatie;
- feedback;
- en gezamenlijke reflectie binnen het team.

Binnen 't Schommeltje willen wij een cultuur creëren waarin leren vanzelfsprekend blijft en medewerkers mogen ervaren:

“Ik hoef niet alles al te kunnen.
Ik mag blijven groeien in mijn werk.
En ik sta daarin niet alleen.”

HOOFDSTUK 30

PEDAGOGISCHE KWALITEIT IN DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat pedagogische kwaliteit niet zichtbaar wordt in losse activiteiten of mooie uitgangspunten op papier, maar in de manier waarop kinderen zich iedere dag voelen binnen de opvang. De dagelijkse sfeer, interacties en kleine contactmomenten bepalen uiteindelijk of kinderen veiligheid, vertrouwen en ruimte ervaren om zichzelf te ontwikkelen.

Pedagogische kwaliteit ontstaat daarom volgens ons in het gewone dagelijkse handelen van medewerkers:

in hoe een kind wordt begroet,
hoe spanning wordt opgevangen,
hoe gespeeld wordt binnen de groep,
hoe grenzen worden uitgelegd,
of hoe een medewerker aanvoelt dat een kind behoefte heeft aan rust of nabijheid.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen binnen de opvang niet voortdurend gestuurd, gecorrigeerd of gehaast worden. Kinderen moeten ruimte ervaren om:

- te spelen;
- te ontdekken;
- emoties te tonen;
- fouten te maken;
- en zichzelf te zijn binnen veilige en duidelijke kaders.

Binnen de dagelijkse praktijk vraagt dat van medewerkers voortdurende afstemming op:

- groepsdynamiek;
- individuele behoeften;
- emoties;
- spanningsmomenten;
- en de sfeer binnen de groep.

Soms verloopt een dag rustig en ontspannen. Op andere momenten ontstaat onrust doordat meerdere kinderen tegelijk aandacht nodig hebben, conflicten oplopen of een groep veel energie vraagt. Juist in zulke situaties wordt pedagogische kwaliteit zichtbaar. Niet doordat alles perfect verloopt, maar doordat medewerkers rust proberen te bewaren, overzicht houden en beschikbaar blijven voor kinderen.

Wij erkennen dat kinderen gevoelig zijn voor de emotionele sfeer van volwassenen. Een medewerker die met aandacht luistert, duidelijk communiceert en voorspelbaar reageert helpt kinderen om zich veilig te voelen binnen de groep. Tegelijkertijd voelen kinderen ook wanneer volwassenen gespannen, gehaast of onvoldoende afgestemd zijn op elkaar.

Daarom vinden wij het belangrijk dat pedagogische kwaliteit niet alleen draait om individuele begeleiding van kinderen, maar ook om:

- samenwerking binnen teams;
- rust in de organisatie;
- duidelijke structuren;
- en een cultuur waarin aandacht en nabijheid centraal blijven staan.

Binnen onze opvang proberen wij bewust ruimte te houden voor:

- spontane interacties;
- humor;
- verwondering;
- troost;
- en kleine momenten van echt contact tussen kinderen en medewerkers.

Pedagogiek zit voor ons niet alleen in geplande activiteiten of ontwikkelingsdoelen, maar juist ook in:

een kind dat even op schoot kruipt,
een medewerker die merkt dat iemand stil verdrietig is,
of samen lachen om iets onverwachts tijdens het spelen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich binnen de opvang niet hoeven aanpassen aan voortdurende haast, druk of prestatiedenken. Kinderen mogen ervaren dat ontwikkeling tijd kost en dat zij niet perfect hoeven te zijn om gezien en gewaardeerd te worden.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat pedagogische kwaliteit uiteindelijk voelbaar wordt in de dagelijkse ervaring van kinderen:

“Ik voel mij hier veilig.
Er is aandacht voor mij.
En ik mag hier groeien op mijn eigen manier.”

HOOFDSTUK 31

VEILIGHEID EN PEDAGOGIEK IN BALANS

Binnen 't Schommeltje zien wij veiligheid en pedagogiek als onlosmakelijk met elkaar verbonden. Kinderen hebben veilige grenzen nodig om zich te kunnen ontwikkelen, maar zij hebben ook ruimte nodig om te ontdekken, te bewegen, risico's te leren inschatten en eigen ervaringen op te doen.

Wij geloven daarom niet in een opvangomgeving waarin alle risico's volledig worden weggenomen of waarin kinderen voortdurend beschermd worden tegen iedere vorm van uitdaging. Kinderen ontwikkelen juist zelfvertrouwen en zelfstandigheid doordat zij mogen oefenen, proberen en soms ervaren dat iets spannend, moeilijk of nieuw is.

Tegelijkertijd blijven volwassenen verantwoordelijk voor het creëren van een omgeving waarin kinderen zich beschermd en gedragen voelen. Dat vraagt voortdurende afwegingen binnen de dagelijkse praktijk.

Binnen onze opvang zoeken medewerkers daarom steeds naar een evenwicht tussen:

- vrijheid en begrenzing;
- ontdekken en beschermen;
- zelfstandigheid en begeleiding;
- beweging en overzicht.

Een kind dat leert klimmen, ontdekt niet alleen lichamelijke vaardigheden, maar ook vertrouwen in zichzelf. Een conflict tussen kinderen biedt kansen om sociale vaardigheden te oefenen. Zelf iets willen doen kan leiden tot frustratie, maar ook tot trots wanneer iets uiteindelijk lukt.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ruimte krijgen voor zulke ervaringen binnen veilige kaders waarin medewerkers:

- beschikbaar blijven;
- risico's inschatten;
- grenzen bewaken;
- en kinderen begeleiden wanneer situaties te groot of onveilig worden.

Veiligheid betekent voor ons daarom meer dan fysieke bescherming alleen. Ook emotionele veiligheid speelt een belangrijke rol. Kinderen moeten zich veilig voelen om:

- vragen te stellen;
- emoties te tonen;
- fouten te maken;
- grenzen aan te geven;
- en zichzelf te laten zien binnen de groep.

Binnen de dagelijkse praktijk betekent dit dat medewerkers voortdurend afstemmen op:

- de leeftijd van kinderen;
- groepsdynamiek;
- ontwikkelingsniveau;
- gevoeligheden;
- en situaties waarin kinderen meer begeleiding of juist meer ruimte nodig hebben.

Wij erkennen dat veiligheid en ontwikkeling soms spanning met zich meebrengen. Kinderen kunnen vallen, botsen, teleurgesteld raken of geconfronteerd worden met grenzen. Dat hoort bij opgroeien. Belangrijk is dat kinderen daarin volwassenen ervaren die nabij blijven en helpen om ervaringen veilig te verwerken.

Binnen 't Schommeltje willen wij voorkomen dat veiligheid leidt tot voortdurende controle of beperking van kinderen. Tegelijkertijd willen wij ook voorkomen dat kinderen worden overvraagd in situaties die zij nog niet kunnen overzien.

Daarom blijven medewerkers bewust kijken naar:

- wat kinderen aankunnen;
- welke risico's passend zijn;
- en hoe kinderen stap voor stap kunnen groeien in zelfstandigheid en zelfvertrouwen.

Wij geloven dat kinderen zich het best ontwikkelen wanneer zij mogen ervaren:

“Ik krijg ruimte om te ontdekken.
Ik word beschermd wanneer dat nodig is.
En ik hoef het niet alleen te doen.”

DEEL VII

BORGING EN KWALITEIT

HOOFDSTUK 32

PEDAGOGISCHE KWALITEITSBEWAKING

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat pedagogische kwaliteit niet afhankelijk wordt van toeval, individuele voorkeuren of losse momenten van aandacht. Pedagogische kwaliteit moet zichtbaar blijven in het dagelijkse handelen, in samenwerking tussen medewerkers en in de manier waarop voortdurend wordt gekeken naar wat kinderen nodig hebben om zich veilig en prettig te kunnen ontwikkelen.

Wij geloven dat kwaliteit geen vast eindpunt is. Groepen veranderen, kinderen ontwikkelen zich, medewerkers groeien in ervaring en iedere dag brengt nieuwe situaties met zich mee. Daarom vraagt pedagogische kwaliteit voortdurende aandacht, reflectie en afstemming binnen de dagelijkse praktijk.

Binnen onze opvang proberen wij regelmatig stil te staan bij vragen zoals:

- Hoe voelen kinderen zich binnen de groep?
- Is er voldoende rust en veiligheid?
- Krijgen kinderen ruimte om zichzelf te zijn?
- Sluiten begeleiding en activiteiten nog aan bij wat kinderen nodig hebben?
- Hoe ervaren medewerkers de sfeer en groepsdynamiek?

Pedagogische kwaliteitsbewaking ontstaat voor ons niet alleen tijdens formele evaluaties of observatiemomenten. Juist dagelijkse gesprekken tussen medewerkers, kleine observaties en gezamenlijke reflectie op situaties binnen de groep helpen om kwaliteit levend te houden. Soms vallen dingen direct op:

een groep die onrustiger reageert,
een kind dat zich terugtrekt,
of medewerkers die merken dat bepaalde momenten in de dag veel spanning geven.

Andere ontwikkelingen ontstaan geleidelijker en worden pas zichtbaar wanneer medewerkers ervaringen samenbrengen en patronen herkennen. Daarom vinden wij het belangrijk dat medewerkers ruimte ervaren om:

- signalen bespreekbaar te maken;
- ervaringen te delen;
- vragen te stellen;
- en samen te blijven kijken naar wat kinderen nodig hebben.

Binnen 't Schommeltje zien wij kwaliteitsbewaking niet als controle op medewerkers, maar als ondersteuning van professioneel en bewust pedagogisch handelen. Een veilige professionele cultuur ontstaat wanneer medewerkers zich vrij voelen om eerlijk te reflecteren zonder angst voor schuld of afrekening.

Wij vinden het belangrijk dat pedagogische kwaliteit zichtbaar blijft in:

- dagelijkse interacties;
- groepssfeer;
- samenwerking;
- emotionele veiligheid;
- ontwikkelingsruimte;
- en de manier waarop kinderen benaderd worden binnen de opvang.

Daarbij erkennen wij dat pedagogische kwaliteit niet betekent dat iedere dag perfect verloopt. Kinderen brengen dynamiek, emoties en onverwachte situaties met zich mee. Belangrijk is vooral dat medewerkers beschikbaar blijven, blijven afstemmen en samen verantwoordelijkheid dragen voor een veilige en warme opvangomgeving.

Binnen 't Schommeltje willen wij dat kwaliteitsbewaking uiteindelijk bijdraagt aan een omgeving waarin kinderen mogen voelen:

“Volwassenen blijven kijken naar wat ik nodig heb.
Zij nemen verantwoordelijkheid voor de sfeer om mij heen.
En mijn welzijn blijft belangrijk, iedere dag opnieuw.”

HOOFDSTUK 33

SAMENHANG MET VEILIGHEID EN KWALITEIT

Binnen 't Schommeltje staat pedagogisch handelen niet los van veiligheid, samenwerking en organisatiekwaliteit. Kinderen ervaren opvang als één geheel. Voor hen bestaan geen losse beleidsdocumenten of afzonderlijke systemen. Zij voelen vooral:

- hoe volwassenen reageren;
- hoe veilig een groep aanvoelt;
- hoe duidelijk grenzen zijn;
- en of er rust, aandacht en voorspelbaarheid aanwezig zijn binnen de dagelijkse opvangpraktijk.

Daarom vinden wij het belangrijk dat pedagogisch beleid, veiligheidsbeleid en kwaliteitsafspraken elkaar ondersteunen en versterken.

Een kind dat zich emotioneel veilig voelt, durft te ontdekken en contact te maken. Een groep waarin rust en duidelijkheid aanwezig zijn, biedt meer ruimte voor spel en ontwikkeling. Medewerkers die goed samenwerken en zich gesteund voelen, kunnen kinderen met meer aandacht begeleiden. Binnen onze organisatie zijn deze onderdelen voortdurend met elkaar verbonden.

Pedagogische kwaliteit wordt daardoor niet alleen zichtbaar in activiteiten of interacties, maar ook in:

- de organisatie van de dag;
- veiligheid binnen ruimtes;
- duidelijke werkstructuren;
- samenwerking tussen medewerkers;
- en de manier waarop kinderen beschermd én serieus genomen worden.

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat beleid ondersteunend blijft aan de dagelijkse praktijk van kinderen en medewerkers. Documenten, afspraken en werkwijzen moeten bijdragen aan:

- rust;
- duidelijkheid;
- veiligheid;
- en een opvangomgeving waarin kinderen zich prettig kunnen ontwikkelen.

Wij willen voorkomen dat pedagogiek losraakt van de werkelijkheid van de groep of dat veiligheid uitsluitend benaderd wordt vanuit regels en controle. Kinderen hebben volwassenen nodig die niet alleen procedures kennen, maar vooral beschikbaar zijn in contact, begeleiding en dagelijkse afstemming.

Daarom blijven medewerkers binnen de opvang voortdurend kijken naar:

- hoe kinderen reageren op de groep;
- waar spanning ontstaat;
- hoe veiligheid wordt ervaren;
- en welke begeleiding nodig is om kinderen emotioneel en fysiek veilig te laten opgroeien binnen de opvang.

Ook samenwerking tussen verschillende kwaliteitsdocumenten speelt daarin een rol. Het pedagogisch beleidsplan staat binnen 't Schommeltje niet op zichzelf, maar vormt samen met:

- het kwaliteitshandboek;
- het veiligheids- en gezondheidsbeleid;
- de medewerkersstructuren;
- en de protocolafspraken

één samenhangend geheel binnen de organisatie.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen uiteindelijk niet merken dát er systemen bestaan, maar vooral ervaren wat die systemen moeten ondersteunen:

rust, veiligheid, aandacht en ruimte om kind te mogen zijn.

HOOFDSTUK 34

EVALUATIE, ONTWIKKELING EN ACTUALISATIE

Binnen 't Schommeltje vinden wij het belangrijk dat pedagogisch beleid blijft aansluiten bij de dagelijkse praktijk van kinderen, ouders en medewerkers. Een pedagogisch beleidsplan mag geen statisch document worden dat losraakt van wat er werkelijk gebeurt binnen de opvang. Kinderen ontwikkelen zich, groepen veranderen en ook inzichten rondom opvoeding en begeleiding blijven voortdurend in beweging.

Daarom zien wij pedagogisch beleid als iets dat mee moet blijven groeien met:

- de behoeften van kinderen;
- ervaringen van medewerkers;
- samenwerking met ouders;
- en ontwikkelingen binnen de kinderopvang en samenleving.

Binnen de dagelijkse praktijk ontstaan voortdurend nieuwe ervaringen die aanleiding kunnen geven om opnieuw te kijken naar:

- groepsdynamiek;
- begeleiding van kinderen;
- pedagogische keuzes;
- of de manier waarop rust, veiligheid en ontwikkelingsruimte worden vormgegeven binnen de opvang.

Soms worden zulke ontwikkelingen zichtbaar in kleine signalen:

een groep die meer behoefte heeft aan structuur,
kinderen die anders reageren op overgangsmomenten,
of medewerkers die merken dat bepaalde werkwijzen niet meer goed aansluiten bij de praktijk.

Wij vinden het belangrijk dat medewerkers ruimte ervaren om zulke ervaringen en observaties bespreekbaar te maken. Pedagogische kwaliteit blijft alleen levend wanneer medewerkers:

- blijven kijken;
- blijven afstemmen;
- en open blijven staan voor verandering en ontwikkeling.

Binnen 't Schommeltje betekent evalueren niet dat voortdurend nieuwe regels of methodes moeten worden ingevoerd. Kinderen hebben juist behoefte aan stabiliteit, herkenbaarheid en volwassenen die met rust en vertrouwen begeleiden. Daarom kijken wij zorgvuldig naar welke veranderingen werkelijk bijdragen aan:

- meer veiligheid;
- betere afstemming;
- meer rust;
- of versterking van pedagogische kwaliteit binnen de groep.

Ook gesprekken met ouders en ervaringen van kinderen spelen hierin een belangrijke rol. Ouders zien vaak andere kanten van hun kind dan medewerkers binnen de opvang en kunnen waardevolle signalen geven over welbevinden, ontwikkeling of behoeften die binnen de groep minder zichtbaar zijn.

Wij erkennen dat pedagogische kwaliteit niet ontstaat door perfectie of volledige voorspelbaarheid. Werken met kinderen vraagt voortdurende afstemming op situaties die iedere dag anders kunnen verlopen. Juist daarom blijft reflectie belangrijk:

niet om alles te controleren,
maar om bewust te blijven kijken naar wat kinderen nodig hebben om zich veilig, gezien en ondersteund te voelen.

Binnen onze opvang wordt dit pedagogisch beleidsplan daarom periodiek opnieuw bekeken en waar nodig aangepast aan:

- nieuwe inzichten;
- praktijkervaringen;
- veranderingen binnen wet- en regelgeving;
- en ontwikkelingen binnen de organisatie.

Daarbij blijft steeds hetzelfde uitgangspunt centraal staan:

kinderen moeten zich binnen 't Schommeltje veilig, welkom en serieus genomen kunnen voelen. Vanuit die overtuiging blijft ook het pedagogisch beleid zich ontwikkelen, zodat het herkenbaar verbonden blijft aan het dagelijkse leven van kinderen binnen de opvang.

SLOTWOORD

Binnen 't Schommeltje geloven wij dat kinderen zich het best ontwikkelen in een omgeving waarin zij zich veilig, gezien en verbonden voelen. Niet perfectie, snelheid of prestaties vormen daarbij het uitgangspunt, maar aandachtige relaties, rust en ruimte om stap voor stap te mogen groeien. Iedere dag opnieuw ontmoeten kinderen binnen de opvang andere kinderen en volwassenen, beleven zij nieuwe ervaringen en ontdekken zij meer over zichzelf en de wereld om hen heen.

Soms gebeurt dat vol enthousiasme en nieuwsgierigheid. Soms met onzekerheid, spanning of behoefte aan nabijheid. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen volwassenen ontmoeten die beschikbaar blijven:

- om te luisteren;
- om veiligheid te bieden;
- om grenzen te helpen begrijpen;
- en om kinderen vertrouwen te geven in hun eigen mogelijkheden.

Binnen onze opvang willen wij kinderen niet vormen tot wie zij zouden moeten zijn, maar hen begeleiden in het ontdekken van wie zij zelf mogen worden.

Dat vraagt een opvangomgeving waarin:

- verschillen er mogen zijn;
- emoties serieus genomen worden;
- spel en ontwikkeling ruimte krijgen;
- en kinderen zich niet voortdurend hoeven aan te passen om erbij te horen.

Wij geloven dat pedagogische kwaliteit uiteindelijk zichtbaar wordt in kleine dagelijkse momenten:

in hoe kinderen worden begroet,
hoe medewerkers reageren wanneer iets moeilijk is,
hoe samen gespeeld wordt,
hoe troost wordt geboden,
of hoe een kind merkt dat iemand echt aandacht heeft voor wat het probeert te vertellen.
Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft hoe wij binnen 't Schommeltje invulling geven aan die dagelijkse pedagogische praktijk. Niet als een vaststaand systeem, maar als een levende visie die voortdurend verbonden blijft met de werkelijkheid van kinderen, ouders en medewerkers binnen de opvang.

Daarbij blijft voor ons steeds dezelfde overtuiging centraal staan:
ieder kind verdient een plek waar het zich veilig genoeg voelt om zichzelf te mogen zijn.

Vanuit die overtuiging willen wij iedere dag opnieuw bijdragen aan een opvangomgeving waarin kinderen niet alleen worden begeleid, maar werkelijk mogen ervaren:

“Ik ben welkom.
Ik word gezien.
En ik mag groeien op mijn eigen manier.”

BIJLAGESTRUCTUUR

Pedagogisch Beleidsplan Kindcentrum 't Schommeltje

BIJLAGE A – PEDAGOGISCHE KERNWAARDEN

Binnen 't Schommeltje vormen de pedagogische kernwaarden de basis van het dagelijks handelen van medewerkers en de manier waarop kinderen worden begeleid binnen de opvang.

De kernwaarden geven richting aan

:

- interactie met kinderen;
- samenwerking binnen groepen;
- communicatie met ouders;
- en de algemene pedagogische cultuur van de organisatie.

Binnen de dagelijkse praktijk blijven met name zichtbaar:

- emotionele veiligheid;
- respectvolle begeleiding;
- rust en voorspelbaarheid;
- ruimte voor eigenheid;
- vertrouwen;
- verbinding;
- ontwikkelingsruimte;
- en aandacht voor het individuele kind binnen de groep.

De kernwaarden ondersteunen medewerkers in het behouden van een pedagogische werkwijze die herkenbaar aansluit bij de identiteit van 't Schommeltje.

BIJLAGE B – DAGRITMES PER OPVANGVORM

Binnen 't Schommeltje wordt gewerkt met herkenbare dagritmes die kinderen veiligheid, voorspelbaarheid en rust bieden binnen de dagelijkse opvangpraktijk.

De dagritmes sluiten aan bij:

- leeftijd;
- ontwikkelingsfase;
- groepsdynamiek;
- en behoeften van kinderen binnen:
- babyopvang;
- peuteropvang;
- en buitenschoolse opvang.

Binnen de dagstructuren wordt ruimte gehouden voor:

- spel;
- rust;
- verzorging;
- buitenmomenten;
- groepsactiviteiten;
- eetmomenten;
- en individuele behoeften van kinderen.

De organisatie bewaakt dat dagritmes ondersteunend blijven aan:

- welbevinden;
- ontwikkelingsruimte;
- en een rustige pedagogische groepssfeer.

BIJLAGE C – WENBELEID

Binnen 't Schommeltje wordt zorgvuldig aandacht besteed aan de start van kinderen binnen de opvang.

Het wenbeleid ondersteunt:

- veilige overgangen tussen thuis en opvang;
- opbouw van vertrouwen;
- emotionele veiligheid;
- en het geleidelijk vertrouwd raken met:
- medewerkers;
- groepsstructuren;
- ritmes;
- en de opvangomgeving.

Binnen het wenproces wordt rekening gehouden met:

- leeftijd;
- temperament;
- behoeften van kinderen;
- en de ervaringen van ouders tijdens de startperiode.

Het uitgangspunt blijft dat kinderen en ouders voldoende rust en ruimte ervaren om stap voor stap vertrouwd te raken met de opvang.

BIJLAGE D – OBSERVATIE- EN ONTWIKKELSTRUCTUREN

Binnen 't Schommeltje worden observaties gebruikt om kinderen beter te begrijpen en begeleiding zorgvuldig af te stemmen op:

- welbevinden;
- ontwikkeling;
- interesses;
- groepsdynamiek;
- en individuele behoeften.

Observatie ondersteunt medewerkers in:

- sensitief kijken;
- tijdig herkennen van signalen;
- afstemmen van begeleiding;
- en samenwerking met ouders rondom ontwikkeling en welzijn van kinderen.

De organisatie vindt het belangrijk dat observatie:

- respectvol;
- zorgvuldig;
- en ondersteunend blijft aan het dagelijks pedagogisch handelen.

BIJLAGE E – OUDERCOMMUNICATIE EN PEDAGOGISCH PARTNERSCHAP

Binnen 't Schommeltje wordt veel waarde gehecht aan open communicatie en samenwerking met ouders.

De oudercommunicatiestructuur ondersteunt:

- dagelijkse overdracht;
- afstemming rondom ontwikkeling;
- gezamenlijke begeleiding van kinderen;
- en wederzijds vertrouwen tussen ouders en medewerkers.

Binnen de samenwerking blijft aandacht bestaan voor:

- respectvolle communicatie;
- toegankelijk contact;
- zorgvuldige bespreking van signalen;
- en gezamenlijke betrokkenheid bij het welzijn van kinderen.

BIJLAGE F – SAMENHANG KWALITEITSDOCUMENTEN

Het pedagogisch beleidsplan maakt onderdeel uit van een bredere kwaliteits- en organisatiestructuur binnen Kindcentrum 't Schommeltje.

Binnen deze documentstructuur bestaat samenhang tussen:

- pedagogisch beleid;
- kwaliteitshandboek;
- veiligheids- en gezondheidsbeleid;
- medewerkersstructuren;
- protocolafspraken;
- en kwaliteitscycli binnen de organisatie.

De organisatie bewaakt actief dat:

- documenten inhoudelijk op elkaar aansluiten;
- verantwoordelijkheden helder blijven;
- en pedagogische uitgangspunten herkenbaar terugkomen binnen de dagelijkse praktijk.

BIJLAGE G – PEDAGOGISCHE COACHING EN SCHOLING**Binnen 't Schommeltje wordt pedagogische ontwikkeling ondersteund door:**

- coaching;
- reflectie;
- samenwerking;
- deskundigheidsbevordering;
- en praktijkgerichte scholing.

De organisatie vindt het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen in:

- pedagogisch handelen;
- communicatie;
- groepsbegeleiding;
- emotionele afstemming;
- en het begeleiden van ontwikkeling en gedrag van kinderen.

Coaching en scholing blijven gericht op versterking van:

- pedagogische kwaliteit;
- professionele samenwerking;
- en een veilige en warme opvangcultuur.

BIJLAGE H – EVALUATIE- EN REVISIEHISTORIE**Binnen 't Schommeltje wordt zorgvuldig bijgehouden wanneer:**

- pedagogisch beleid;
 - werkwijzen;
 - of kwaliteitsafspraken
- worden geëvalueerd, aangepast of geactualiseerd.

Revisiebeheer ondersteunt:

- herkenbaarheid van actuele afspraken;
- professionele continuïteit;
- kwaliteitsontwikkeling;
- en samenhang binnen de organisatie.

Het pedagogisch beleidsplan wordt periodiek geëvalueerd op basis van:

- praktijkervaringen;
- ontwikkelingen binnen de opvang;
- pedagogische inzichten;
- signalen vanuit medewerkers en ouders;
- en veranderingen binnen wet- en regelgeving.

Daarbij blijft het uitgangspunt steeds dat het beleid herkenbaar verbonden moet blijven aan het dagelijkse leven van kinderen binnen de opvangpraktijk van 't Schommeltje.